1942 május 2 szombat

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 99. sz. KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ Ára: 12 fillér

Jöjjenek a magyar nép fiai

minél nagyobb tömegben az iskolák falai közé — mondotta a kultuszminiszter. — Öröm és nagy lelkesedés kiséri szerte az országban ezeket a szavakat, mert hisszük, hogy a szavak után jönnek valóban a magyar vidék fiai, a nép gyermekei és megtalálják a boldogulás és hazaépítés útját ott, ahova tehetségük emeli őket.

Igen, igen régen várta a falu, hogy egyszer így, romantika és minden mellék szándék nélkül forduljanak feléje és mondják meg nyiltan, szükség van reátok, magyar fiúk, magyar leányok, akik eddig elkallódtatok, mert nem volt a tanulás, tudás szerzéséhez elegendő pénzetek.

A pénz, ez az ördögi nagyhatalom tántorította el a magyar falu népét attól, hogy tudományos pályára szánja gyermekeit. Ki birta, ugyan ki birhatta ki a taníttatás exerszer nehéz költségeit. Azok a szülők, akik megéhezték, megrongyoskodták azt, hogy gyermekükből úr legyen. Azok a szülők, akik éppen valamitől, ettől a csodától várták, hogy egyszer mégis csak sikerül megtörni a gátat, lerombolni azt a mérhetetlen akadályt, amit a taníttatás gondja-baja zúdított reájuk.

Gondoljunk csak azokra az időkre, amikor tandijmentességnél irányadó volt a falusi magyar család kis ingatlana, néhány hold föld, házikó, mert akkor már szegénységi, vagyontalansági bizonyítványt sem kaphattak és legtöbb esetben az illetékes iskolák, intézetek, méltányos belátásától függött, hogy vajjon részesülnek e ezek a fiúk, leányok kedvezményben, vagy fizetni kell a magasabb fizetményeket.

Ma az ország színe előtt hirdeti a magyar kultuszminiszter, hogy ingyen tanulhatnak a tehetséges gyermekek, akik megállják a tanulás kezdetén a helyüket, gondol velük az állam, minden módot és alkalmat megad, hogy tanuljanak, haladjanak. Áldott öröm és hihetetlen boldogság azoknak a tehetséges magyar gyermekeknek, akik jobb esetben jóirású parasztok, a katonaságnál kitűnően használható altiszti rangig feljutott magyar sorsig juthattak el. Ennek vége. A tehetség megtalálja a boldogulás útját, a magyar állam kitárja az iskolák, intézetek kapuit és ott tanulhat minden tehetséges magyar gyermek ahol az ezerholdas nagybirtokos, gyáros egyetemi tanár gyermeke.

Vérfelfrissítésről beszélt a kultuszminiszter, de lelki felfrissítés is kell ennek az országnak, hogy minél erősebben harcolhasson minden külső és belső ellenségével szemben.

Hisszük, hogy azok, akikre a sors azt a feladatot bizta, hogy kiválogassák a tehetséges magyar gyermekeket, további tanulásra, hivatásuk magaslatán álló jó magyarok. Hisszük, hogy ezek a magyarok semmi más, mint lelkiismeretüket, meg nem hallgatnak. A falvakban pedig a papok, tanitók nem odázzák el a dolgot, hanem úgy fogják fel, mint az új idők legszebb diadalmas megnyilatkozását, azét az időét, mely a szebb magyar holnapot így kivánja kiépiteni minden időkre erősebbnek, magyarabbnak és tehetségesebbnek.

Az elhangzott szó nem biztatás, de felszólitás, hogy jöjjenek minél nagyobb számban, minél nagyobb tömegben, mert szükség van minden magyarra, minden új tehetségre, minden igazszivű magyar ifjúra.

Hitler-Mussolini találkozó Salzburgban

Ribbentrop és Ciano, valamint a katonai vezetők is részt vettek a kétnapos tanácskozásokon - Nagy tavaszi offenzivákról, gyorsított ütemről és döntő fordulatokról ír az olasz sajtó

EGÉSZ BURMA ELVESZTÉSÉVEL SZÁMOLNAK

Hitler és Mussolini kétnapos találkozón vettek részt Salzburgban. A német birodalom vezére és az olasz miniszterelnök immár tizenkettedszer találkoztak, a háború kitörése óta pedig már nyolcadszor. Nagy jelentőséget tulajdonitanak a mostani találkozónak, tekintettel a meginduló tavaszi nagy hadműveletekre. Különben is a két vezér találkozói mindig következményeiben súlyos események előfutárjai voltak. Most is feszült érdeklődés nyilvánul meg a salzburgi megbeszélések várható eredményei, illetve fejleményei iránt. Mint a hivatalos jelentés hangsúlyozza, ezúttal is minden kérdésben teljes egyetértés, egységes felfogás nyilvánult meg a két hatalom államférfiainak megbeszélésén.

HIVATALOS JELENTÉS A TALÁLKOZÓRÓL

Salzburgból hivatalosan jelentik: A Führer és a Duce április 29-én és 30-án találkozott Salzburgban.

A két kormányfő megbeszéléseit a két nép és vezetői szoros barátságának és megbonthatatlan fegyverbarátságának szelleme hatotta át. A megbeszéléseken megállapitották, hogy a két szövetséges felfogása tökéletesen fedi egymást a tengelyhatalmak elsöprő győzelmei által teremtett helyzet és a két nemzet további hadviselése tekintetében politikai és katonai téren egyaránt. A tárgyalásokon ismételten kifejezésre jutott Németország, Olaszország és szövetségeseiknek az a kemény elhatározása, hogy a végső győzelmet biztositják minden rendelkezésükre álló hatalmi eszközzel.

A politikai megbeszéléseken részt vett Ribbentrop birodalmi külügyminiszter és Ciano gróf olasz külügyminiszter. A tengely két külügyminiszterének a találkozó alkalmul szolgált arra, hogy megbeszélje egymással az időszerű külpolitikai kérdéseket.

A katonai megbeszéléseken német részről Keitel vezértábornagy, a véderő főparancsnokságának főnöke, olasz részről pedig Cavallero gróf vezérezredes, az olasz hadsereg vezérkari főnöke vett részt.

Mackensen római német nagykövet és Dino Alfieri berlini olasz nagykövet ugyancsak résztvett a találkozáson.

MILYEN KÉRDÉSEK KERÜLTEK MEGVITATÁSRA A TALÁLKOZÓN

Berlini jelentés szerint a birodalmi főváros köreiben elsősorban a Führer és Duce találkozójától beszélnek. Illetékes német helyen pénteken mindenekelőtt kiemelték Németországnak, Olaszországnak és szövetségeseinek azt a hivatalos közleményben megint kifejezésre juttatott szilárd eltökéltségét, hogy a végleges győzelmet minden rendelkezésre álló hatalmi eszközzel biztositják. Abból, hogy ki vett részt a találkozón, berlini körökben következtetnek arra, milyen kérdések kerültek megvitatásra. A salzburgi találkozó súlypontját katonai téren kell keresni. A birodalmi főváros politikai köreiben nagyon jellemzőnek tartják azt a légkört, amelyben a Führer és a Duce bizonyos időközben tervszerűen ismétlődő találkozása végbemegy. Ez a találkozás lényegesen különbözik a Churchill, vagy Roosevelt kaliberü ellenséges államférfiak találkozásától. Itt Európában mindenkor a hármasegyezmény hatalmai lenyügöző győzelmeinek légköre, ott mindenkor a súlyos katonai vereségek tudata.

Berlini illetékes körök nézete szerint a salzburgi találkozót az alábbi három tény helyezi éles megvilágitásba: 1. A tengelyhatalmak kedvező helyzete a Földközi-tengeren. Főismérvei ennek Hitler Adolf és Benito Mussolini legutóbbi találkozása óta a libiai angol támadás sikeres leküzdése, valamint Máltának állandó támadás alatt tartása és az ellenség hajóinak ezen a területen történt gyengülése. 2. A szovjetorosz téli támadás kudarca. Nagy-Britannia és az Egyesült Államoknak támadásba helyezett reménységeinek meghiúsulása. 3. Japán kimagasló sikerei Kelet-Ázsiában és a csendes-óceáni térségben, különösen Japán legutóbbi burmai győzelmei. Ezeknek az eseményeknek a jegyében áll — hangsúlyozzák a Wilhelmstrassen — a salzburgi találkozás.

DÖNTŐ JELENTŐSÉGŰ FEJLEMÉNYEK

Rómában — mint onnan jelentik — pénteken vált ismeretessé Mussolini és Hitler találkozásának hire. Az esemény — tekintettel a mostani világháború folyamatban levő és várható döntő jelentőségű fejleményeire — a legnagyobb érdeklődést kellette.

Gayda, a „Giornale d'Italia" vezércikkében rámutat arra, hogy Hitler és Mussolini, valamint munkatársaik, mint azt a megbeszélések időtartama is mutatja, igen beható és több tárgykörre kiterjedő eszmecserét folytattak és a katonai problémák mellett az időszerűbb külpolitikai kérdéseket is megvitatták. Nincs kétség az iránt, hogy az 1942. év tavasza a keleti arcvonalon nagykiterjedésü offenziv tevékenység jegyében fog lefolyni és ez a tevékenység kihatással lesz a brit birodalom egyes életbevágóan fontos területeire is. A Földközi-tengeren és vidékén szintén különféle támadó had müveletek várhatók. Amig a világtengereken tovább fog folyni az angolszász hajózás elleni harc, ugyanakkor pedig Japán a Csendes-óceánon és az Indiai-óceánon tovább folytatja nagykiterjedésü hadműveleteit. Mindezek a fejlemények gyorsitott ütemet, uj és döntő fordulatokat fognak adni a háborúnak és olyan politikai kihatásaik lesznek, amelyek befolyással lehetnek a háborún jelenleg kivül álló egyes kormányok és népek magatartására is. A Duce és a Führer teljes egyetértésben és a mult tapasztalatai alapján dolgozták ki a jövő terveit és elhatározásuk igen nagyjelentőségüek voltak. Ezekről az ellenség csak akkor tájékozódik majd, amikor ezek az elhatározások meglepetésszerű tettekben jutnak kifejezésre — irja Gayda.

MAGASRANGÚ NÉMET KATONA UTAZIK ANKARÁBA

A napokban a német véderő egy másik magasrangú tisztjét várják vendégül Ankarába, aki a jelenlegi háborúban kiemelkedő szerepet töltött be. Az ankarai német kolónia május elsejei ünnepségén Budaous százados, a német vaskereszt lovagkeresztese érkezik Ankarába.

AMERIKAI-ANGOL-SZOVJET DIPLOMATA-TANÁCSKOZÓ ANKARÁBAN?

A „Völkischer Beobachter" a lap vezető helyén közli ankarai munkatársának jelentését, mely beszámol az USA törökországi nagykövetének, Steinhardtnak fokozódó tevékenységéről. A jelentés megállapitja, hogy a török fővárosban amerikai körök terjesztik a hirt: Ankarában legközelebb „nagykövetség-konferenciára" ülnek össze a demokrata-bolsevista front diplomatái, amelyen az USA, Anglia és a szovjet katonai, légi és tengerészeti attaséi is résztvesznek.

A „nagykövetségi tanácskozások" témája állitólag Törökország és az általános háborús helyzet lesz.

A V. B. hangsúlyozza, hogy török politikai körökben feltünést kelteltek ezek az amerikai híresztelések.

TÖRÖKORSZAG

több mint egymillió katonát tart fegyverben és sok új tábort épit. A hadsereg fejlesztésére újabb 30 millió török font hadfelszerelési adót kér a török kormány a nemzetgyülléstől.

MEGAKADT AMERIKAI SZÁLLITMÁNYOK

Standley amerikai tengernagy, a kujbisevi amerikai nagykövet nyilatkozatot tett, amelyben beismerte, hogy a csendesóceáni ellenségeskedések kitörése óta a Szovjet-Unióba irányuló amerikai hadianyagszállitás megakadt. A nagykövet annak a reményének adott kifejezést, hogy most már ismét rendes ütemben folynak majd a szállitások.

A washingtoni szenátus tengerészeti bizottsága 13 szavazattal 12 ellenében törvényjavaslatot fogadott el, amely kimondja, hogy a hajógyárakban a heti munkaidőt 40 óráról 48 órára kell felemelni.

NOMURA JAPÁN TENGERNAGY LISSZABONBAN

Nomura tengernagy, a háromhatalmi egyezmény ügyeinek japán meghatalmazottja, Lisszabonba érkezett. A japán követ ebből az alkalomból esütörtökön este estélyt adott Nomura tiszteletére. Az estélyen megjelentek a portugál hadsereg képviselői és a tengelyhatalmak katonai, légügyi és tengerészeti attasei is. Nomura tengernagy rövidesen Berlinbe utazik, de előbb még lesz alkalma arra, hogy találkozzék Salazar portugál miniszterelnökkel. A tengernagy és Salazar a keletázsiai helyzetről, különösen a portugál-Timor japán megszállásával kapcsolatos helyzetről tanácskozik majd.

Japán-angolszász háború

Mandalay jelentés közli, hogy a szövetségesek minden kisérlete, amely Lashionak a japán csapatok elleni védelmére irányult, sikertelen maradt. Lashio közelében heves harcok dúlnak. A kinai főerők déli irányban Mandalay felé áttörést akarnak megkisérelni. A Loilem—Taunggy közötti szakaszon kinai erők állnak, amelyeket a japánok gyors előrenyomulása hátulról bekerített. Ezek a csapatok is kétségbeesett kisérleteket tesznek a kitörésre.

A Reuter iroda jelenti Újdelhiből: A burmai hadijelentés szerint sikeresen bonyolódik le az iravadi arcvonalon az angolok visszavonulása Iravadi északi partjára. (MTI.)

Hsipaw elestével kapcsolatban Newyorkba olyan hirek érkeztek, hogy a szövetséges csapatokat a japánok tőrbecsalták és azok nem vették észre a csapdát.

A Newyork Times harcléri jelentése azt az aggodalmat fejezi ki, hogy a többezerfőnyi brit hadsereg rövidesen kénytelen lesz letenni a fegyvert és a segitségükre érkezett kinai erősitések is hasonló sorsra jutnak. A Newyork Times katonai szakértője szerint most már egész Burma kétségtelenül elveszett.

Londoni jelentés szerint az angol sajtó nagy borúlátással itéli meg a burmai helyzetet. A lapok megjegyzési kezdik előkészíteni a közvéleményt az ország kiürítésének esetőségére. (MTI.)

A szovjet elleni arcvonal

Élénkülő harci tevékenység a földön és levegőben

A német véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonalon helyi támadó vállalkozásaink az arcvonal további kijavitásaira vezettek. Az ellenségnek páncélosokkal támogatott helyi támadásai sikertelenek maradtak. A Lappföldön és a Murman arcvonalon a német és finn csapatok több ellenséges támadást visszavertek és nagy veszteségeket okoztak az ellenségnek. Harci repülőgépeink a csütörtöki nap folyamán, valamint a péntekre virradó éjszaka szebasztopoli, novorossijski és leningrádi célpontokat bombáztak jó romboló és tűzhatással. A csütörtöki nap légi harcaiban a szovjet 53 repülőgépet vesztett, három szovjet gép a földön pusztult el.

Helsinki, május 1. A szovjet kormány külföldi hatalmakhoz intézett jegyzékében azt állitotta, hogy a finnek a szovjet csapatoknak a karéliai földszoroson való előrenyomulása során állitólag kegyetlenkedtek volna a szovjet foglyokkal. E jegyzék állításaival kapcsolatosan illetékes finn helyen megállapitják, hogy ezek az állitások teljesen alaptalanok. (MTI)

A nyugati légiháború áldozatai

Berlin, május 1. (NST.) Mint illetékes német helyről közlik, a Rostock városa ellen intézett angol légi támadások következtében április 29-ig 163 ember halt meg, közlük 29 francia hadifogoly. Illetékes német részről hangsúlyozzák, hogy a Rostock városában elszenvedett veszteségekről szóló angol állitások erősen túlzottak és nem felelnek meg a valóságnak.

Vichyi közlések szerint a Páris ellen végrehajtott legutóbbi angol bombatámadás áldozatainak száma 52.

Pierre Laval kormányelnök az Oise és Seine megye prefektusaihoz táviratot intézett, amelyben a sebesülteknek, valamint az elhunytak családjainak a kormány őszinte részvétét tolmácsolja.

A „Daily Herald" jelentése szerint Bath városában két nappal a német megtorló támadás után az angol segélycsapatok még mindig azon dolgoznak, hogy a házak romjai alatt és a légvédelmi pincékben rekedt lakosokat kiszabadítsák. Bath, Nyugat-Anglia legszebb és legbüszkébb városa, teljesen elpusztult. Egész utcasorok romhalmazokká váltak. Az áldozatok száma igen nagy. A hatóságok megtiltották, hogy bárki is elutazzék a városból és odautazni is tilos. Sokezer hajléktalant a szabadban helyeztek el és az összeomlott postahivatalok helyett mozgóposták használnak.

A német hadijelentés közli: Malta szigetének repülőtereit nappal és az éj során hatásosan bombáztuk.

Harci repülőgépeink a péntekre virradó éjszaka sikeresen támadtak kikötő és hajógyári berendezéseket a keleti angliai partokon.

Rück főhadnagy és Quante altiszt egy távol-felderítő század kötelékében Nagy britannia ellen fontos felderítő feladatok sikeres végrehajtásával különös bátorságról tettek tanuságot.

Az ausztráliai képviselőház pénteken elutasította azt az indítványt, amely javasolta, hogy „függesszék fel azokat a rendelkezéseket, amelyek megtiltják a kormánynak, hogy miliciát Ausztrálián kivül felhaszálja".

METEOR MOZGO műsora:

Szombaton 5, 7 és 9, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor utóljára:

„Oroszlánkölyök"

Lenyűgöző, hatalmas filmalkotás
Főszereplő: Mathias Wiemann.

Dr Kovács István
előadásait
Az Apollóban
10 nap alatt 31 előadásban
17.391 látogató nézte meg.
Főszerepben:
PÁGER ANTAL.

Északafrikában és a Földközi tengeren

Visszavert ellenséges páncélosok

Az olasz főhadiszállás közleménye: Mechilitől keletre visszavertük az ellenséges páncélos csapatoknak vonalaink ellen intézett támadását. Az ellenség több foglyot hagyott kezeink között és néhány halottat a csatatéren. A német vadászok lelőttek egy Wellington-gépet és felgyujtottak egy földön veszteglő másik repülőgépet. Angol repülőgépek bombázták Bengházit, de semmiféle kárt, vagy veszteségeket nem okoztak. A tengely kötelékei éjjel-nappal folytatták támadásaikat Málta ellen. A sziget felett egy ellenséges repülőgépet elpusztitottunk. Az ellenséges légi haderő néhány bombát dobott le Kréta szigetére, semmiféle veszteségről nem érkezett jelentés. (MTI.)

Göbbels cikke „valami második arcvonalféléről"

Egyetlen katonát se m vontunk el keletről

Berlin, május 1. (NST.) A „Völkischer Beobachter" Göbbels birodalmi miniszter „Valami második arcvonalféle" című cikkét közli. A szerző megállapitja, hogy a birodalom vezérlete egyelőre nem vette számitásba a szovjet rendszer összeomlását. Göbbels ezután ezt irja: A legközelebbi hónapokban kitűnik majd, mennyire képes még a Szovjet-Unió hosszútávra méretezett védekező jellegű katonai müveletek végrehajtására (hogy offenzivákról ne is szóljunk). A mi esélyeink mindenesetre hasonlithatatlanul kedvezőbbek, mint az övéik.

A cikkiró ilyen körülmények közt érthetőnek találja, hogy a Kreml egyre türelmetlenebbül követeli Londontól: járuljon hozzá a hadviseléshez. Göbbels ezután hosszasan gúnyolja Churchillnek azt a propagandisztikus furfangját, amellyel úgy akar kikerülni aa csávából, hogy néhány brit rohamcsapattal indul a nyugati offenzivára.

„Ismerjük azonban a bolsevizmust annyira, hogy tudjuk: Churchill úr és plutokratái nem intézhetik el olcsón az ügyet. Kitűnik ez már abból is, milyen erőfeszitéseket tesz a brit miniszterelnök, csakhogy ostoba diákcsinyeiből a legeszeveszettebb katonai következtetéseket vonhassa le. A londoni rádió szerint mi ezidőszerint szörnyű idegválságban élünk Németországban, mert a boulognei csapás óta nem tudjuk többé, hol sujt le a következő csapás."

A miniszter szerint a bolsevisták egyébként már régen rájöttek, hogy a plutokrata urak egyáltalában nem hajlandók igazán háborút viselni, hanem idegháborúfélével akarnák beérni. A cikk igy folytatódik:

— Az angol urak megnyugtatására közölhetjük, hogy **nemhogy ötmillió, hanem egyetlen katonát sem vontunk el keletről és nem is fogunk elvonni, hogy nyugatra helyezzük őket,** korommal befeketitett vadnyugati vállalkozások elhárítására. Nyugaton állomásozó csapataink létszáma teljesen elegendő ahhoz, hogy nemcsak az ilyen, hanem a rosszabb vállalkozásokat is úgy verjék vissza, hogy a gyakorlati próbálkozásra vágyó angoloknak szikrázzék a szemük tőle.

Göbbels miniszter végül a légi háborúval foglalkozik és többek közt ezt irja:

— Az angoloknak német városok ellen intézett támadásait most ismét minden esetben visszafizetjük. A hadviselésükkel szerzett minden eddigi tapasztalat arra vall, hogy csupán ezzel a módszerrel lehet észretéríteni és katonai lehetőségeik tiszta és a valóságérzéknek megfelelő értékelésére birni őket.

Élt 103 évet

Röviden jelentettük már, hogy Nyiregyházán életének 103-ik évében meghalt özv. Marsalkó Gusztávné.

A nagy kort mégért úrasszony Marsalkó Gusztávnak, Nyiregyháza egykori főpénztári ellenőrének volt özvegye 22 év óta a nagyasszony.

Amikor életének századik évét érte el, Nyiregyháza város képviselőtestülete is foglalkozott a tiszteletet és csodálatot kiváltó nagy életidővel és akkor az özveggynek nyugdíját kiegészitette azzal az összeggel, amelyet mint póthkot a nyugdíjból általában levonnak. Ezt az összeget azóta minden évben megszavazta a képviselőtestület.

Marsalkó Gusztávné 1840-ben született, 8 éves korában, mint Inczédy György nyiregyházi polgármester leánya, tanuja volt annak, amikor a megszálló orosz sereg egyik tábornokát lakásukban elszállásolták. Abban a házban lakott mindmáig, amelyet anyja 1824-ben vásárolt meg az akkor Pozsonyba teológiai tanárnak választott ág. h. ev. lelkésztől. Ez a ház és a mellette levő Inczédy-sor emlékeztet a multra, az örök váltság korára, a régi magyar nemes úrra, akinek házába járt Kossuth Lajos törvényhatósági és országgyülési tudósitása.

Csodálatos magyar világ volt ez, telve az ősi szépségekkel, igaz magyar erények tündöklő fényével. Inczédy Karola itt nőtt fel és itt halt meg, tágas, szép kerttel körülvett boltives házban. 1867-től, a kiegyezés, a megújhodó akkori magyar élet korszakának nyitányától kezdve élte fiatal asszony, majd anya és később nagyanya életét. Kedvelt abban, amiben a régi magyar világ nagyasszonyaink, a kert virágainak ápolásában, a környezet lelki istápolásában.

A nagyasszony szép csendesen hunyt el életének 103-ik évében.

A tanév befejezése Romániában

Bukarest, május 1. Arra való tekintettel, hogy a romániai német állampolgárságú tanulók, akik romániai tanintézetekben végzik tanulmányaikat és május 4-én kötelesek Németországban katonai egységeiknél jelentkezni, a nemzetnevelési minisztérium megengedte nekik, hogy a tanévet már április közepén fejezzék be és április végéig letegyék az érettségi vizsgáikat.

Madrid, május 1. Csütörtökön hajnalban Madridban kivégezték Carlos Rubiera volt képviselőt, Madrid egykori polgári kormányzóját. Rubierát a hadbiróság halálra itélte, mert a polgárháború idején vezetőszerepet vitt a vörös kormányban.

Vígszinház mozgó

A magyar filmgyártás egyik legszebb alkotása!
BABAY JÓZSEF szivhez szóló, meghatő filmregénye:

Rózsafabot

Főszereplők: SZELECZKY ZITA, Timár József, Rózsahegyi, Berky Lili, Juhász, Gózon.

Hungária filmszinház

MA ELŐSZÖR
a tiroli havasok népének komor és feszültségtől izzó drámája:

A hamis eskü

A főszerepben: a világhirű tiroli Exl-Bühne népi szinészei és EDUARD KÖCK.

Előadások d. u. 5, 7 és 9 órakor.
HÍRADÓ!

A Kormányzóhelyettes Ur bevonult tényleges katonai szolgálatra

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzóhelyettes Úr Őfőméltósága május 1-én, pénteken Szolnokra a vadászrepülőkhöz tényleges katonai szolgálatra bevonult.

Elnapolta üléseit a képviselőház

Elfogadták a közélet tisztaságáról szóló javaslatot

A képviselőház pénteki ülésén vitéz *Törzs* Tibor kegyeletes szavakkal *parentálta el Sztranyavszky Sándort, a képviselőház volt elnökét,* nyug. földmüvelésügyi minisztert.

A napirend során a Ház általánosságban elfogadta a közélet törvényességét és tisztaságát biztosító egyes büntetőrendelkezésekről szóló törvényjavaslatot. A Ház nem fogadta el Közi Horváth Józsefnek azt a javaslatát, amely szerint a betegség miatt nyugalomba ment közalkalmazottakat felül kell vizsgálni és munkaképességük esetén állásukba vissza kell hívni. *Elfogadta ellenben azt a javaslatot, hogy a nyugalomba vonult közalkalmazottak nem fogadhatnak el olyan állásokat, amelyek kapcsolatban lehetnek azzal a közhivatallal, amelyben az illető nyugalmazott közalkalmazott megelőzően dolgozott.*

Ezután több más kisebb törvényjavaslatot szavaztak meg. Ezután áttértek *az izraelita vallásfelekezet jogállásának szabályozásáról szóló törvényjavaslat részleteiben való megszavazására.* Tömböly Dénes előadó bejelentése és ismertetése után a képviselőház a törvényjavaslatot részleteiben is elfogadta. A *Ház üléseit bizonytalan időre lenapolta.* Ezzel az ülés véget ért.

Robbanás egy belga műtrágyagyárban, kétszázötven halott, ezer sebesült

Brüsszel, május 1. (Német TI) A belgiumi Limburg tartomány tessenderlooi vegyipari gyárában robbanás történt. A szerencsétlenség következtében a belügyminisztérium hivatalos jelentése szerint eddig több mint *kétszázötvenen vesztették életüket és ezren sebesültek meg.* Háromszáz sebesültet kórházba vittek.

Szerdán 11 óra 30 perckor hatalmas robbanás megsemmisítette a tessenderlooi kémiai üzemet. A gyárüzem kizárólag a belga gazdaság számára állított elő különböző fajta *műtrágyát és mosószereket.*

A robbanás pusztító hatása többszáz méter körzetre terjedt ki. Az ipartelep közelében egy *technikusiskola beomlott,* részben a robbanás okozta rázkódás következtében. *Tessenderloo telefonközpontja üzemképtelenné vált. Igen sok ház részben elpusztult,* részben súlyosan megrongálódott. Mivel a robbanás olyan időben történt, amikor az üzemben teljes erővel folyt a munka és az iskolák is tele voltak, az áldozatok száma igen nagy.

A német véderő egységei és a kempenlandi szénbányavidék különleges mentőosztagai azonnal megszervezték a mentési munkálatokat.

Mezőgazdasági munkába állítják a német ifjakat

Berlin, máj. 1. (Német TI) Sauckel körzetvezető, munkábaállítási főmegbizott *elrendelte az ifjúság munkábaállitását a földeken.*

Sauckel rendeletében hangoztatja, hogy *a gazdálkodás, mint a táplálkozás biztosítása is a német nép legfontosabb feladatai közé tartozik.* A végrehajtási utasítás megállapítja, hogy *a mezőgazdasági, szántóvető, araló és művelő munkában való résztvétel a német ifjúság háborús teljesítménye és becsületbeli kötelessége.*

A hosszabb küiső munkák végzésére a fiú, közép- és felsőfokú iskolák 5-ik, 6-ik osztályainak tanulóit, valamint a felsőbb leányiskolák 7-ik osztályának tanulóit szemelték ki. A munkábaállítás április 15 és november 15 között osztályonként történik. A rövidebb helyi *munkákban a 10-ik életévüket betöltött ifjak vesznek részt.* (MTI)

Hivatalos Máv. közlés a nyári menetrendről

A MÁV igazgatóságtól vett értesülés szerint folyó évi május hó 4-én, hétfőn 0 órakor az egész vasúthálózaton az új nyári menetrend lép életbe. Ebbe a menetrendbe felvett vonatok közül azonban átmenetileg csak a fali menetrendirdetményeken és a hivatalos menetrend könyvekben közölt „közlekedő vonatok jegyzékében" felsorolt vonatok fognak közlekedni.

A Budapesttől kiinduló fővonalakon ezen új menetrendben közlekedő távolsági vonatok budapesti kiindulása, illetve érkezése a következő: **Szolnok—Debrecen—Nyíregyháza** felé gyors sínautóbusz ind. Budapest nyugatiról 19.29 órakor, ellenirányból ideérkezik 11.02 órakor. **Cegléd—Szolnok—Debrecen — Máramarossziget—Körösmező** felé Budapest nyugatiról sebesvonat indul 7.10 órakor és 21.30 órakor, ellenirányból Budapest nyugatira sebesvonat érkezik 9.56 és 22.52 órakor.

A 21.30 órakor induló és 9.56 órakor érkező sebesvonat a dési hálókocsin kivül máramarosszigeti hálókocsit is továbbit.

Cegléd — Szolnok — Debrecen — Máramarossziget — Nyíregyháza — Ungvár felé személyvonat indul Budapest nyugatiról 23.07 órakor és ellenirányból ideérkezik 4.34 órakor. Az utóbbi vonatpár Püspökladányban csatlakozást kap Nagyvárad—Kolozsvár felé, illetve felől.

Cegléd — Debrecen — Nagykároly — Dés — Beszterce és autóbusz átszállással Marosvásárhely és Sepsiszentgyörgy felé sebesvonat indul Budapest nyugatiról 21.30 órakor és ellenirányból ideérkezik 9.56 órakor.

Püspökladány — Nagyvárad — Kolozsvár — Beszterce és autóbusz átszállással Marosvásárhely és Sepsiszentgyörgy felé gyorsvonat indul Budapest nyugatiról 7 órakor és ellenirányból ideérkezik 23.41 órakor.

Püspökladány — Nagyvárad — Kolozsvár felé személyvonat indul Budapest keletiről 17.35 órakor és ellenirányból ideérkezik 17.18 órakor. Ez a **vonatpár Püspökladányban csatlakozást kap Debrecen felé, illetve felől.**

A 17.35 órakor induló kolozsvári személyvonat elsőizben már május 3-án, délután indul Budapest keletiről, ezen a napon azonban még nincsen csatlakozás Debrecen felé. A 0.15 órás budapesti indulással jelenleg még közlekedő kolozsvári személyvonat egyidejüen megszünik, tehát május 4-én 0.15 órakor már nem indul.

Száz belga kommunistát keletre szállítottak

Brüsszel, május 1. (Német TI.) Mint hivatalos helyről közik, május 1-én 100 kommunistát szállítottak Belgiumból keletre. Erre az intézkedésre az adott alkalmat, hogy kommunista csoportok törvényellenes tevékenységet fejtettek ki, sztrájkolásra szólították fel a munkásokat, merényleteket kíséreltek meg a lakosság ellátását szolgáló ipari berendezések, közlekedési útvonalak ellen és más terrorcselekményekkel tünlek fel. Ha tovább tartanak ezek a merényletek, újabb csoportokat fognak az országból elszállítani. (MTI.)

„Ki nehéz időben, szent kemény munkával
Rendületlen hittel, nem roskadó vállal,
Fiaival együtt szolgálja a hazát.
Köszönti a nemzet a hős magyar Anyát!"

A rádió „Debrecen-nap"-jának előkészítése

A magyar Rádió május 19-re »Debreceni Nap«-ot iktatott műsorába azoknak az előkészítő megbeszéléseknek alapjáa, melyek már ismeretesek. A helyi műsorterv összeállításával kapcsolatos tárgyalásokat és több irányú megbeszéléseket a Rádió képviseletében dr Fábián Sándor, a MTI debreceni igazgatója folytatta dr. Kölcsey Sándor polgármester legmelegebb érdeklődése mellett. Gondos munkával és az összes lehetőségek alapos mérlegelésével *részletes műsorterv készült.* Az a szempont volt irányadó, hogy a rádiószerűség kívánalmait szemelőtt tartva, lehetőleg olyan legyen a *Debreceni Nap* műsorterve, hogy abban változatosan, érdekesen, mégis szakszerűen és a sajátos debreceni jellegzetességeket teljesen kidomborítva, minden hangot kapjon, ami Debrecen város történelmi multjával, polgáraival, sajátos és az ország más vidékeitől elütő szokásaival, iparfajtáival, de nem utolsósorban a város magas kulturális, művészeti, irodalmi életével összefüggésben van. Egész estét betöltő nagy előadást nem vettek tervbe, mert az a különböző társaságokra a rendezés szempontjából rendkívüli feladatokat rótt volna. Az elgondolás az volt, hogy apróbb s így az ország nagy társadalma által is könnyebben hozzáférhető képekben mindent bemutassanak, ami az előbb vázolt célt megvalósítja.

A tervezet most a Rádió igazgatósága előtt fekszik, amely azt a rádiószerűség szempontjából vizsgálja át és készíti elő a végleges összeállításra. Mindaddig, amíg ez meg nem történik, végleges műsort nem lehet közölni.

Egyébként *Csanády* György iró, a Rádió főrendezője hétfőn Debrecenbe érkezik a Debreceni Nap rádióműsorának végleges és részletes letárgyalására. Tárgyalásait a keddi és szerdai napon is folytatja. A Debreceni Nappal kapcsolatos helyszini közvetítések beszélői *Budinszky* Sándor és *Dövényi Nagy* Lajos lesznek.

A Kormányzóhelyettes részvéttávirata Sztranyavszky Sándor özvegyéhez

A Kormányzó Úr Őfőméltósága az alábbi részvéttáviratot intézte az elhunyt Sztranyavszky Sándor özvegyéhez:

Nagy sajnálattal értesültem férjének hosszas szenvedés után bekövetkezett elhunytáról. *Sztranyavszky Sándornak a közpályán eltöltött élete, különösen a képviselőház elnöki tisztében és miniszteri állásában kifejtett érdemdús működése, igaz megbecsülést s a hazafias célokért lelkesedő, szeretetreméltó egyénisége őszinte rokonszenvet biztositott.* Az eltávozásával a magyar közéletet ért súlyos veszteség felett *bensőséges részvétemnek adok kifejezést.*

Horthy.

A pápa szózata a magyar rádióban

XII. Pius pápa püspökké szentelésének 25. évfordulóján, május 13-án szózatot intéz a világ népéhez. A magyar rádió a Szentatya beszédét Budapest I. hullámhosszán közvetíti 19 óra 20 perckor.

A kolozsvári kávéházakban tilos a tejeskávé

Kolozsvár, május 1. A csecsemők és 3 éven aluli gyermekek tejszükségletének biztosítására a város vezetősége átmenetileg **eltiltotta a kávéházakat a tej és tejeskávé kiszolgáltatásától. Május** 1-től kezdve tehát további rendelkezésig a kávések nem szolgáltathatnak ki tejet vagy tejeskávét. Ez az intézkedés azonban a kávémérésekre nem vonatkozik. Az így felszabadult tejmennyiséget az az anya- és csecsemővédelmi intézet veszi át szétosztásra.

Jól kell megválasztani az időt a ricinus vetéshez

A ricinusvetőmagvak szétküldése legnagyobbrészt befejezést nyert. A ricinus **még május hónapban is sikerrel vethető, ezért a későbbi jelentkezők haladéktalanul megkapják a vetőmagvat.** Ajánlatos a kellő eredmény elérése érdekében a vetés idejét gondosan megválasztani. Igen nedves földbe való túlkorai vetés nem előnyös, mert a legjobb minőségü mag is megrohad és csiraképtelenné válik. A túl kései vetés viszont a termés egyrészének beérését kockáztatja. Ott, ahol a ricinus vetést bármi kár érné, fagy stb, vagy a vetés kelése volna a kedvezőtlen időjárás miatt hiányos, az egyes megyei székhelyeken működő Futura kirendeltségek és bizományosok megfelelő igazolás ellenében azonnal díjtalanul kiszolgáltatják a pótvetéshez szükséges vetőmagvat. Mindennemű termelési kérdésben szaktanáccsal díjtalanul szolgálnak a szegedi Kender-Lentermelési és Növényi-Olaj kisérleti állomás, Szeged, Alsókikötősor 1., a Futura olajmagosztálya, Budapest, V. Vigadó-tér 6., az Olajmag és Értékesítési Szövetkezet, Budapest, V. Akadémia u. 6. szám, valamint a körzeti mezőgazdasági szakoktatási intézmények vezetői és tanárai.

Országos rendőrlegénységi betegsegélyezési alapot létesítenek

A hivatalos lap közli a belügyminiszter 150.400. számú huszonhét szakaszból álló rendeletét az országos rendőrlegénységi betegsegélyezési alap létesítéséről és szolgáltatásairól. *Az alap rendeltetése az igényjogosultak ingyenes, vagy kedvezményes egészségügyi ellátása, szülés esetén gyermekágyi segély, elhalálozás esetén temetési segély folyósítása, továbbá gondoskodás az igényjogosultak egészségvédelméről.*

Nizzában lopásért letartóztatták Tolsztoj dédunokáját

Mint *Nizzából* jelentik, Jean *Tolstoj,* a híres orosz iró dédunokáját, egy szállodai szobában elkövetett lopás alkalmával letartóztatták.

A japán képviselőválasztások

Tokió, máj. 1. A 17 óráig beérkezett eredmények szerint 104 képviselőt választottak meg. Ezek közül *86 a nemzetszolgálat egyesület pártjainak jelöltje.* A Hosi Sinbum jelentése szerint összesen 14 millió 506 ezer japán választó közül *12 millió 400 ezer* választó leszavazott, úgyhogy csak 17 százalék tartózkodott a szavazástól. (MTI)

Megérkeztek a német válogatottak

Budapest, május 1. A német válogatott labdarugócsapat pénteken délután a menetrendszerű bécsi gyorsvonattal érkezett meg a keleti pályaudvarra. A német együttest Gervai József, az MLSZ titkára kalauzolta Hegyeshalomtól kezdve. A keleti pályaudvaron vitéz Ginzery Dénes az MLSZ társelnöke fogadta a német vendégeket. 15 játékos érkezett.

Olaszország ragaszkodik Nizza visszacsatolásához

Olaszországban már néhány év óta a nizzai kérdésnek szentelik április 30-át. Ez a nap évfordulója annak a győzelemnek, amelyet Garibaldi csapatai 1849-ben a Rómát ostromló franciák ellen aratlak. Ebből az alkalomból ösztönökön egész Olaszországban gyüléseket tartottak, amelyeken a szónokok hangoztatták Nizzának Olaszországhoz való tartozását s azt, hogy Olaszország feltétlenül ragaszkodik ahhoz, hogy ez a város visszakerüljön Olaszországhoz.

Érdekes adatok a csalán felhasználási lehetőségeiről

Debrecenben 28.000 holdon szednek csalánt — Az idén kísérletet tesznek a kóró szedésére is — Fontos takarmány- és textilanyag lesz a csalánból

Debrecenben az elmult esztendőkben mindig nagy asszony- és gyermeksereg lépett akcióba a csalánszedésre. Meglehetősen nehéz munka, különösen nedves időben, mert az esőverte csalán átnedvesíti a szedők ruháját is. *Most a szedésnek fokozott jelentősége van, mert a csalán fontos háborús ipari növény.* Aránylag magas a rosttartalma, mintegy 12 százalék, de ezenkívül több értékes tulajdonsága van, ami a mai nyersanyagszegény világban a szedését *nemzeti érdekké teszi.* A csalánt Debrecenben már a békeidőkben is gyüjtötték a város tulajdonát képező *28.000 holdnyi erdőben.* Az eddigi években az »aratás« *1200 mázsa nyerscsalán eredményt hozott, ami megfelel 300 mázsa szárított levélnek.* Eddig csak a levelét szedték a növénynek. Árverésen adták ki a szedési jogot. Az eredményt: a 300 mázsa száraz csalánlevelet Németországba szállították ki kémiai és gyógyászati célra.

Az idén ujdonságot jelent a multhoz képest, hogy megszedik — lesarlózzák — majd a csalán szárát is. Ezt aztán a rostanyag pótlására vászonfélék szövéséhez használják fel. A levélszedés akkor kezdődik, amikor már a növény *levelei fejlettek, a szárat pedig augusztusban fogják vágni.* Ez az első kísérlet ebben az évben Debrecenben. Ha az eredmény kielégítő lesz, később is fenntartják, *A szárból mintegy 150 mázsányi anyagot várnak szárított állapotban.*

Felmerült az a gondolat, hogy a csalánszedést nem lehetne-e összekapcsolni a szociális szempontokkal. Elsősorban arra lehetett volna gondolni, hogy *a sok uccagyereket a KIE vagy a levente felügyelete mellett állítsák be ebbe a munkába.* A megoldás ilyen útja sok tekintetben az időjárási viszonyoktól függ. Egészen kis gyermeket egyáltalán nem is szabad a csalánszedéshez odaengedni, mert a horgos tüskék hólyagos, égető sebeket ejtenek a vigyázatlan embereken. Ha a nyár száraz lesz, akkor könnyebb és kiadósabb a szedés, de ha többször esik az eső, akkor bizony a nedves talajon keserves a munka. Kesztyűvel vagy harisnyával védett kézzel szedik a csalánt, a leveleket zsákba rakják és a szárító, gyüjtőhelyekre viszik.

A szárítás mindjárt a *beváltó helyeken történik.* Hogy ne kelljen a szállítással sokat vesződniök a gyüjtőknek, úgy oldották meg a kérdést, hogy a *debreceni Nagyerdőn, az Apafáján, Sámsonban, a Halápon, Cserén, Bánkon, Gulhon, Monostoron lehet leadni az összeszedett leveleket.* Régebben 4—5 filért fizettek kilójáért friss állapotban, az idén alkalmasint valamivel többet kapnak. A mult években *legalább 2—3 pengőt kerestek meg naponként a szedők, de akkor annyi volt a napszám is. Az arat a város határozza meg, mert a csalán is a városé.*

Mennyiségileg a csalán az idén sem marad mögötte az előző évek termésredményeinek. Ha a nyár száraz lesz, akkor sok elsőosztálybeli csalánt lehet értékesíteni, ha azonban a csalán megázik, már nem vehetik át I. osztályúnak. A szárítás is lassabban halad nedves időjárásban, míg ha szárazak a napok, akkor egy nap alatt több adagot is megszárítanak, egyébként több nap szükséges ugyanannyi mennyiség megszárításához.

A *csalánlevél nagymennyiségű B. vitamint tartalmaz. Takarmányozási célra is használják a csalánt. Száz kiló zölden szedett csalán 25—30 kiló takarmánylisztet és 1.5 kiló fonható pamutositott rostot ad.*

A csalánból készített takarmánylisztet a békebeli búzakorpánál kétszer, a mainál négyszer magasabb tápértékü. A fiatal lucernából készült takarmánylisztet is csak zsir és emészthető rost tartalmában magasabb, míg keményitő, fehérje és szénhidrát tartalma kisebb.

A közellátásügyi miniszter az idén **országosan szervezi meg a csalángyüjtést,** a takarmány és textilanyag pótlására. A mai fejlett technika és kémiai eljárások mellett elemi rostjaira bontják a csalánkórót, mely így finomságban, szilárdságban a pamutrostokkal vetekszik. Olyan célra használják tehát fel a csalánt, amit azelőtt a pamut szolgált. *Vásznat, fehérárut, kartonokat, inganyagot készitenek belőle. Az igy előállított vászon kellemes viseletü, hüvös, akárcsak a lenvászon.*

Az egész ország csalántermését *tizezer vagonra becsülik, jól megszervezett gyüjtés esetén ennek felét, 5000 vagont lehet összeszedni. Ebből 250 vagon fonható rostot állithatnak elő, tehát a békebeli pamutszükségletnek 10—12 százaléka fedezhető csalánnal.* 1000 vagon légszáraz kóróból *kétkét és félmillió méter árut gyárthatnak,* sikeres gyüjtés esetén tehát *tiz-tizenkét és félmillió métert.* Minden valószinüség szerint nem magában szövik fel, hanem felében lennel vagy kenderrel, esetleg műrosttal, igy a legyártható mennyiség 25—30 *millió métert tesz ki, ez pedig már a békebelinek 30 százaléka.*

Ezekből az adatokból látható, hogy nagyon *fontos nemzeti célt szolgálnak azok, akik a csalánszedés ügyét kezükben tartják és ennek a legtökéletesebben való megszervezése semmi körülmények között el nem maradhat.*

A nemzetes asszonyok dohányneműt gyüjtenek a fronton küzdő honvédeinknek

Országszerte egyre terjed a mozgalom: gyüjtsünk dohányt, cigarettát a fronton küzdő honvédeinknek. Kis községek, nagy városok, magánosok, egyesületek, szegények, gazdagok adnak, adnak és adnak, hogy honvédeinknek egy kis örömet szerezzenek.

Debrecenben is volt már »füstlelen nap«, a város lakossága megértve az ajándékozás jelentőségét, amely sokszorosan túlnő az adottak értékén, tekintélyes mennyiségü dohányneműt gyüjtött össze.

Most ismét gyüjtenek Debrecenben. A Vitézi Szék nemzetes asszonyai, a legmagyarabb rend fenkölt gondolkozásu hölgyei hivták fel a város lakosságának figyelmét az akcióra és kérvén, mennél többen mennél többet adjanak a künn harcoló honvédeknek.

A gyüjtésnek *tegnap volt az első napja.* Délután 4 órától 7 óráig egymás kezébe adták a kilincset az adományukat hozók a Vitézi Székházban, ahol a nemzetes asszonyok vették át elismervény ellenében a dohányneműt.

Az első napnak is szép sikere volt, *többezer cigaretta gyült össze,* de igen sokat várnak a mai és a hétfői gyüjtési délutántól. A tegnapi napon oft járt adományozók közt volt Rásó Istvánné, aki többszáz cigarettát adományozott, de igen sokan voltak, akik, ha egy pár darabot is adtak, ugyanolyan értékes teltnek kell mondanunk adományozásukat, akár a bibliai szegény özvegy kétfilléres ajándékát . . .

Hisszük, hogy Debrecen hazafiasan gondolkodó közönsége is felkarolja a vitézi asszonyok kezdeményezését és méltó módon járul hozzá, hogy honvédeinket nekik kedves és örömet okozó meglepetésben részesítsük.

Mennyi tüzelőanyagot szabad vásárolni?

Hirt adtunk már arról, hogy új rendelet szabályozza, hogy mennyi tüzelőanyagot lehet beszerezni egy évre.

Szénből és brikettből métermázsákban kifejezve szobák és lakók számától függően az alábbi mennyiségekben szerezhetők be:

A lakás szobáinak száma	A lakás áll. lakóinak száma 1	2	3	4	5	6	7	8 vagy több
1	20	20	20	20	20	20	20	20
2	20	33	33	33	33	33	33	33
3	20	33	41	41	41	41	41	41
4	20	33	41	48	48	48	48	48
5	20	33	41	48	55	55	55	55
6	20	33	41	48	55	61	61	61

Ha brennbergi, dorogi, egressi, nagymányoki, komlói, pécsi, szurdoki, tatai, vagy zsibói szenet, vagy brikettet szereznek be fütésre, akkor ugyanannyi mázsát lehet vásárolni, amennyit a táblázat mutat.

Koksz és külföldi szén beszerzése esetén a táblázatban feltüntetett mennyiséget 0.8 szorzószámmal kell szorozni, salgótarjáni szénmedencéből származó szén esetén a szorzószám 1.2, egyéb barnaszén beszerzése esetén 1.5, lignit beszerzése esetén 2 és tüzifa beszerzése esetén a szorzószám 1.7.

Például olyan kétszobás lakás fütésére, amelyben három személy lakik 33×1.7=56.1 métermázsa tüzifa szerezhető be.

Mivel Debrecenben a lakások nagyobb részét fával fütik, alább közöljük kiszámítva azt a famennyiséget, amelyet az egyes háztartások vásárolhatnak a szobáik számától és az azokban lakók létszámától függően. Ez arra az esetre érvényes, ha kizárólag fával fütenek.

A lakás szobáinak száma	A lakás áll. lakóinak száma 1	2	3	4	5	6	7	8 vagy több
1	34	34	34	34	34	34	34	34
2	34	56	56	56	56	56	56	56
3	34	56	69	69	69	69	69	69
4	34	56	69	81	81	81	81	81
5	34	56	69	81	93	93	93	93
6	34	56	69	81	93	és 103		

Szabadon álló házakban, kertségekben villákba levő lakásokban 20 százalékkal több fütőanyagot lehet beszerezni és felhasználni.

Többféle tüzelőanyag, például tüzifa és szén beszerzése esetén az egyes tüzelőanyagokból vásárolni kívánt mennyiséget az alább feltüntetett szorzószámmal kell külön-külön megszorozni. A szorzások eredményét össze kell adni. Külön engedély nélkül csak annyi tüzelő anyagot szabad beszerezni, hogy ez a végösszeg a közölt táblázat alapján kiszámított mennyisége meg ne haladja.

Többféle tüzelőanyag beszerzése esetén a szén, vagy brikett szorzószáma 1, a kokszé és külföldi széné 1.25, a salgótarjáni széné 0.84, egyéb barnaszéné 0.66, a lignité 0.50, tüzifáé 0.59. Például olyan kétszobás lakás fütésére, amelyben három személy lakik:

10 mázsa koksz 10×1.25=12.50
30 mázsa tüzifa 30×0.59=17.70
és 2.8 brennbergi, dorogi stb szén 2.8×1 = 2.80

összesen: 33.00

métermázsa tüzelőanyag szerezhető be.

Antal István miniszter ma Debrecenben és Hajdúnánáson, hétfőn Nagyváradon mond beszédet

Antal István tárcanélküli miniszter ma este 6 órakor Debrecenbe érkezik és az Arany Bika kistermében fél 7 órai kezdettel megtartandó Magyar Élet Pártja nagyválasztmányi ülésén beszédet mond az időszerű belpolitikai kérdésekről. Antal István miniszter kíséretében több országgyülési képviselő érkezik Debrecenbe. A MÉP nagyválasztmányi ülésen megnyitó és záróbeszédet mond **Szilassy László** főispán és beszélni fog **Ferenczy Tibor** országgyülési képviselő is.

Antal István miniszter egyébként debreceni látogatását megelőzően Hajdúnánásra utazik, ahol szintén MÉP választmányi ülésen vesz részt és mond beszédet. A hajdúnánási választmányi ülésen megjelenik **Benkő Géza** országgyülési képviselő, **Szilassy László** főispán, **László Béla** vármegyei MÉP központi titkár és vitéz dr **Ujvárossy Sándor** főispáni titkár kíséretében. Hajdúnánásról jönnek vissza Debrecenbe az Arany Bikában lezajló ülésre és Antal István miniszter vasárnap utazik tovább Debrecenből Nagyváradra.

Antal István vasárnap reggel érkezik meg Debrecenből Nagyváradra. Résztvesz az ünnepi hetet megnyitó Szent Jobb-körmenetben. Hétfőn este a 20 óra 30 perckor kezdődő Szent László-ünnepségen ünnepi beszédet mond, méltatja Szent László jelentőségét. A rádió közvetíti az ünnepi estet.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Egy visszatérés örömére

Hogy fogadták Makkai Sándort Kolozsváron

Makkai Sándor volt erdélyi püspök jelenleg a debreceni egyetem tanára rövid tartózkodásra Kolozsvárra utazott, hol nagy szeretettel és lelkesedéssel fogadták. Az »Ellenzék« c. lap vezércikkben üdvözli. Ebből a cikkből közöljük az alábbi szemelvényeket:

Makkai Sándor néhány napot Kolozsvárt tölt. Ittlétének jelei: egy prédikáció, két előadás s néhány baráti találkozó. Szelleme egészségesen szárnyalt, gondolatai élesen világitottak, szavai férfiasan ütöttek öntudatunkra. Köréje gyültek azok, akik mindig szerették, akiknek különösen és mélyen fájt az, hogy pár év előtt megrokkant erőkkel körünkből távozott. A szeretet és lelkesedés, amely ezen a tavaszon fogadta, elfelejtette azt a komor őszt, amelyiken Kolozsvárt itt kellett hagynia. Akik igazán szerették és tisztelték, nem keresték és kutatták, hogy miért ment el, megdöbbenve fogadták el és látták igazoltnak és feltétlenül lelkiismeretéből fakadónak eltávozásának tényét. Ezen a pár napon úgy éreztük, mintha el se ment volna közülünk, olyan volt, mint régi szolgálatai legragyogóbb alkalmainak bármelyikén. Örültünk annak, hogy nemcsak mi tértünk vissza az alföldi, dunántúli és felvidéki magyarsághoz, hanem az is visszatért hozzánk s visszaadta nekünk azokat, akik nem egyéni érdekből, de a lelkiismeret kényszeréből, kereszthordozással távoztak körünkből. Erdély elbirta nagy fiainak kirajzását s ma látjuk, hogy ezek a kirajzott fiak mennyit szolgáltak felszabadulásunkért s mennyi ajándékot tudnak adni felszabadulásunk után. Úgy is nézhetjük őket, mint akik nálunknál hamarább belekapcsolódtak a gonosz határoktól mentes szabad magyar életbe s akik éppen ezért alkalmasak arra, hogy bennünket belevezessenek a számunkra szokatlan nagy magyar életbe . . .

. . . Makkai Sándor élete váratlan és éles fordulókkal tele. Ez az ő életének stilusa. Ő most tért vissza Kolozsvárra és Kolozsvár s benne Erdély most tért vissza őhozzá. Mi hiszünk abban, hogy ez a találkozás döntő fordulója életének. Szava újra hangzani fog Erdély minden zugában, mert Erdélynek erre a hangra sokkal inkább szüksége van, mint valaha; s Erdély hálásan s örömmel fogadja eljövendő szolgálatait. Erdéllyel való új találkozása, az a szeretet, mellyel Kolozsvár keblére ölelte betegen kiszakadt, de egészségesen visszatért nagy szellemét, ismét ott áll mögötte és adja az erősitő visszhangot az egész nemzet számára nélkülözhetetlen tanításai mögé. Ő pedig hozza miközénk az egyetemes nagy magyar szempontokat, hogy a morbus minoritaris utolsó baktériumai is kipusztuljanak belőlünk s mi vele együtt szolgáljuk erdélyi szellemmel az egyetemes magyar megújulás ügyét.

Makkai Sándor sorslátó ember, aktnek megadatott mélyen belenézni a magyar mult belső törvényeibe, a magyar jelen ijesztő kérdései közé. Az élet szüntelenül kérdezte őt s ő mindig válaszolt. Úgy érezzük, egyike azoknak a legnagyobb mai magyaroknak, akiknek válaszára az eljövendő napok súlyos kérdései között nélkülözhetetlenül szükségünk van . .

HIREK

„DEBRECZEN"

szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája József királyi herceg u. 1. (Pikabérház.) Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás.) Előfizetési árak: havonta 3.— P, negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér., vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata május 2-án reggel 8 órától május 9-én reggel 8 óráig: „Nap", Piac ucca 1. telefon: 27-73. — „Aranyegyszarvú" Kossuth ucca 8., teelfon: 24-96. — „II. Rákóczy" Miklós ucca 55. telefon: 23-43. — „Sztankay" Szent Anna u. 64. sz., telefon: 25-58.

Mégis felhangzott a szerenád

bizonyos csakegykislányi ablakok alatt május éjszakáján... Pedig fogcsikorgató hűvös volt s igen-igen frissítő szél borzolta a forró szivekét. Az érzelmeket az elfogyasztott italok élesztgették s ennek okán borizú hangok vallottak szerelmet a borus éjszakában.

A helybeli fiatalság két részre oszlott: szerenádot adókra és nem adókra. Könnyebb dolguk az utóbbiaknak volt, imádottjuknak kijelentették, hogy rendőrkapitányi rendelet értelmében nem szabad szerenádot adni és igy maradhatott el a kötelező »Csak egy kislány«, amit most utólag rebegnek el a rózsaszin fülecskékbe... Az eme módon becsapott leányok tájékoztatására közöljük, hogy mindez aljas kitalálás, amelyre azért fanyalodtak a dicső lovagok, mert ezidén a szerenádozás nem is volt olyan olcsó mulatság.

A fárató ivadékai ugyanis a nyersanyagárakra való tekintettel feljebb srófolták az árakat. Hivatkoztak a hegedűlyuk-behozatal terén való nehézségekre és egyéb háborús okokra. A magas árak okozták a sok csikorgó hangot május éjszakáján, a bosszus gavallérok a magas ár láttára fogukat csikorgatták...

Derüs eset történt meg egy szerenádozó kompániával. A leányka magas kőfallal körülvett házban lakott s hálószobájának ablaka az udvarra nyilt. A szerenádozók ezt tudva létrával felszerelve indultak nemescélú útjukra. A hangászokat hangszerükkel együtt átszállitották a falon, illetve a rácson túli »mennyország«-ba, majd maguk is átmásztak a falon. Az utolsónak jutott eszébe, hogy megnézze nyitva van-e a kapu. A félórai kinlódással átkászolódott banda már pisszegve hivta, amikor rátette kezét a kilincsre, amely szeliden engedett,.. Verejtékezve átmásztak hegedűvel, brácsával, nagybőgővel a falon, amikor nyitva volt a kapu...

Másutt létra nélkül kellett átmászniok a dal, a muzsika hangján üzenő szerelmeseknek, mert a rajongott hölgy nem tette ki a kulcsot, a megbeszélés ellenére, az ablakba...

Ilyen és más mulatságos és a résztvevők számára feledhetetlen körülmények között zajlottak le az elmaradhatatlan szerenádok, amelyek legyőzték az idő viszontagságait és a váratlanul enyhe télben is hirdették kívánságukat, amely örök: »Szeretnék május éjszakáján...«

NEUMAN
kerékpár, villamossági üzlet
áthelyezve
Piac-u. 41. Fűszerkereskedelmi udvar

A debreceni törvényszék fogházába kísérték a nagylétai Ipartestület revolveres betörőjét

Szabómester és betörő tűzharca két sérüléssel

Hírt adtunk már arról, hogy Nagylétán az Ipartestület kifosztását kísérelte még *Polgár* János kovácsmunkás, de rajta vesztett, mert tettenérték. A betörőt pénteken beszállították a debreceni törvényszék fogházába, ahol ápolás alá is vették, mert egy revolvergolyó átfúrta a combját.

A csendőrség befejezte a nyomozást a betörés ügyében és megállapította, hogy Polgár János, aki Debrecenben a Jókai uccán lakott, vásárolt egy revolvert három golyóval és azzal ment ki Nagylétára, hogy az Ipartestület pénztárából elvigye a tagdíjakat. Éjszaka betört az épületbe, de nem volt szerencséje, mert az épületben lakó *Kiss* Sándor szabómester és annak segédje felriadtak a zajra. Kiszaladtak az udvarra és a ház körül járva lármáztak, hogy a szomszédokat segítségül hívják a betörő elfogásához. *Polgár menekülni akart és kiugrott az ablakon.* Kiss Sándor riasztásból lőtt egyet a pisztolyából, de Polgár tovább akart szaladni és közben ő is fegyverét használta és *a golyó a szabómester ruháját hasította fel és a hasát is megsebezte.* Kiss Sándor másodszor már célbavette a betörőt és lövése talált is, mert *a golyó átfurta annak combját. Polgár sérülten menekült el a lakásra, ahol megszállt,* összecsomagolt, bekötözte sebét és az állomásra osont, ahol elbujt egy üres teherkocsiban.

A lövöldözés zajára előrohant emberek és a csendőrség is széleskörű kutatást indított a betörő kézrekerítésére és *a csendőrök találták meg a teherkocsiban.*

Polgár elmondotta, hogy ő világot járt ember. Hosszabb ideig dolgozott Olaszországban, mint kovácsmunkás. Kovácstanuló volt Debrecenben, de segédlevelet már nem kapott, mert mestere időközben meghalt.

A rendőrség is foglalkozik Polgár szerepével, mert hasonló betöréseket követtek el debreceni hivatali helyiségekben is a közelmultban, mint a Polgár által elkövetett nagylétai betörés.

Vasárnapi istentiszteletek a ref. templomokban. Nagytemplomban 10 ó. Kecskés József, 6 ó. Gönczy Sándor. Kistemplomban 9 ó. dr. Soós Béla, 11 ó. Uray Sándor, 6 ó. Koncz Zoltán. Kossuth u. templomban 10 ó. dr. Farkas Pál, 6 ó. Ács Mihály. Károlyi G.-téri templomban 9 ó. Peleskey Károly, 4 ó. Sulyok Kálmán. Ispotálytemplomban 10 órakor Molnár Ferenc, 6 ó. Birinyi János. Árpádtéri templomban 10 ó. dr. Hegyaljai Kiss Géza, 6 ó. dr. Erdei Mihály. Homokkerti templomban 10 ó. Kovács József, 6 ó. Dusicza Ferenc. Nyilastelepi templomban 10 ó. Orosz János, fél 7 ó. Püsky Imre. Csapókerti templomban 10 ó. dr Dancsházy Sándor. 6 ó. Balogh József. Kerekestelepi templomban 10 ó. Szilágyi László, 3 ó. Fentös Tibor. Egyetemi templomházban 11 ó. Szenes László. Auguszta szanatóriumban ¼10 ó. Koncz Zoltán. Egyetemi klinikákon Szenes L., Koncz Z. Nyulasi áll. iskolában 10 ó. Szabó Endre. Téglaskerti áll. iskolában 10 ó. Sárközy Lajos. Téglavetői gyül. házban 3 ó. Kováts Árpád. Wolaffkatelepi olvasókörben 4 ó. Dusicza Ferenc. — **Tanyai istentiszteletek:** Hortobágy 10 ó és Szováti út 3 ó. vitéz Szabó Endre. Pallag 9 ó. Erdei Károly. Ondód I. Kádár d. 10 ó. Rápolthy Árpád. Fancsika 9 ó., Nagycsere 11 ó., Szata 3 ó. Udvarhelyi György. Kismacs 2 ó. Tömöry Lajos. Hegyes 10 ó., Elep 2 ó. Nagy Károly. Ebes 10 ó. Molnár Gyula. Szepes 9 ó., Mézeshegy 2 ó. Papp Géza. — **Gyermekistentisztelet:** Révészteri gyülekezeti otthon 10 ó. Gönczy Sándor.

— **Egyetemi istentisztelet.** Vasárnap délelőtt negyed 12 órakor egyetemi istentisztelet lesz a Kollégium Oratóriumában. Igét hirdet: dr Török István egyetemi tanár.

— **A római katolikus templomban** rendes vasárnapi miserend. A lelkészi beosztást ma eszközlik.

— **Az evangelikus templomban** vasárnap délelőtt 9 órakor középiskolai ifjúság egyházi énekórája. Utána exhortátiót tart Dönsz Tivadar vallástanító lelkész. Délelőtt 10 órakor és este hat órakor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál dr Pass László tb. esperes-lelkész.

— **Istentisztelet az unitárius templomban.** Debrecen, Hatvan ucca 24. sz alatt levő unitárius templomban május 3-án, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel rendes vasárnapi istentiszteletet tartanak. Ez alkalommal imádkozik és prédikál: Sigmond József székelyudvarhelyi unitárius lelkész. Egyben felhivjuk a hívek és az érdeklődők figyelmét arra, — hogy fentnevezett székelyudvarhelyi vendég lelkész ez alkalommal először teljesit templomunkban lelkészi szolgálatot.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos uccai imaházban vasárnap d. e. fél 9—fél10-ig imaóra, fél 10—fél 11-ig prédikáció, 11—12-ig vasárnapiiskola, d. u. 6—8-ig prédikáció és Úrvacsora. Szerdán este fél 8—fél 9-ig bibliaóra. Péntek est fél 8—fél 9-ig imaóra.

— **A Péterfia-utcai egyházrész Kőrösi Csoma Sándor emlékünnepélyt rendez** május 17-én a Kossuth-utcai templomban. Az ünnepélyen Baja Mihály ünnepi verset olvas fel, dr Farkas Pál lelkipásztor pedig előadást tart Kőrösi Csomáról. Szerepel még az egyházrészi körzet gyermekkórusa is. Az ünnepély belépődijmentes lesz.

— **Székely házat akar épiteni Budapesten a Hargitaváralja jelképes székely község.** Már 700.000 pengő gyült össze a budapesti székely ház céljaira.

— **Adomány érkezett** az ötgyermekes apa részére. V. P. úr öt pengőt adott. A pénz kiadóhivatalunk pénztáránál átvehető.

— **Szegeden leégett egy tésztagyár.** Veszedelmes tűz pusztított Szegeden. A város egyik legnagyobb gyára, a Kardoss-féle tésztaárugyár kigyulladt. A tűzoltóknak megfeszített munka után csak a reggeli órákban sikerült a tüzet megfékezni. Két vagon csőtészta is elhamvadt. A kár kétszázezer pengő.

— **A Debreceni Fűszerkiskereskedők Egyesülete** rendkívüli közgyűlést tart május hó 10-én, vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel a Kereskedő Társulat dísztermében, Ferenc József-út 8. szám alatt a következő tárgysorozattal: Az egyesület alapszabályának módosítása. A kereskedelem képesítéshez kötése tárgyában készült rendelettervezet tárgyalása. Esetleges indítványok. (A közgyűlés előtt 8 nappal irásban beadandók Radnai Márton elnöknél.) Felkérem az egyesület igen tiszelt tagjait, hogy a tárgyak fontosságára tekintettel a gyülésen feltétlenül megjelenni szíveskedjenek. Az egyesület tagjait irásbeli meghatalmazás alapján házastársaik képviselhetik. Radnai Márton elnök.

A bilincsbevert színészek

Kedves, mulatságos »ugratás« történt a »Viharos szerelem« II. felvonásának fináléjában a Csokonai Szinházban. A darab cselekménye szerint a két »nőrabadót«, Szokoly Gyuszit és Márkus Lajost egymáshoz bilincselik és ezt a műveletet Bódy László, a színház fiatal tagja hajtja végre, mint zord és hajthatatlan tengerész Sándor István »tengerészkapitány« utasitására...

A megbilincselés megtörtént és utána a megbeszélés alapján Bódy László eltünt a bilincs kulcsával. Márkus és Szokoly kénytelenek voltak egymáshoz bilincselve lejátszani a még hátralevő rövid jelenetüket, majd lement a függöny, szünet lett, de Bódy még mindig nem került elő a kulccsal és a sziámi ikrekké bilincselt Márkus—Szokoly pár összevasalt kezekkel csetlett-botlott a színpadon a beavatott kollégák nem csekély derültségére... Bódy nem is került elő, csak amikor megszólalt az ügyelő csengője és a harmadik felvonás kezdetét jelezte. De a harmadik felvonásban megismételte a mókát, ezuttal egyedül Szokoly Gyuszival...

— **Bókay Zoltán debreceni professzor vesz részt Debrecenből a kassai orvosi továbbképző tanfolyamon.** A május 9-én kezdődő tanfolyamon „A csecsemőgyógyitás terén gyakrabban elkövetett hibák" cimen tart előadást a kitünő gyermekgyógyászprofesszor.

— **Boris bolgár király** Szófiába érkezett thráciai útjáról. A bolgár uralkodó körútján thráciai városokat látogatott meg, ahol melegen ünnepelték.

— **Nagyváradon tartja a városok szövetsége rendkivüli közgyülését** május 8-án. A közgyülésen Fabinyi Tihamér tart előadást időszerű problémákról, Lukács Ödön a szövetség munkaprogramjáról, Esztergár Lajos pécsi polgármester a városok szociális feladatairól beszél.

— **Hungária-park lett az Angol-parkból.** A budapesti Angol-park nevet változtatott. Uj neve Hungária-park.

* **Dr Naményi** Gyuláné gyorsiró-gépiróiskolában (eng. 6475.) május elsején tanfolyamkezdés. Batthyány u. 1 Telefon: 20-77.

— **Május 4-től kezdve újra közvetlen a vasúti forgalom Budapest és Róma között.** A Budapest—Róma távolságot 28 óra alatt teszi meg az utas a közvetlen vonalon.

— **A postavezérigazgatóság értesiti a közönséget,** hogy tábori postákhoz cimzett magántáviratok tartalma csak születések, vagy halálesetekre vonatkozó közlemény lehet.

— **Az ONCsA által létesitett telepeket eperfával fogják beültetni,** hogy a sokgyermekes családok bekapcsolódhassanak a selyemhernyótenyésztésbe.

— **Az összeomlott hidon a levegőben lógva megállt a gyorsvonat.** Vízalámosás következtében összeomlott Barcelona közelében egy vasúti hid, éppen abban a pillanatban, amikor egy gyorsvonat robogott rá. A vonat két első kocsija a mélységbe zuhant, de nem szakadt el a vasúti szerelvény többi részétől, hanem a levegőben függve maradt. Az utasokat kiszabadították szorult helyzetükből.

— **A kiskorú gyermekek nyelvüllögetései még nem felmondási ok,** állapította meg a budapesti törvényszék. Lakásfelmondási pert indított egy magdolnavárosi ház tulajdonosa, hogy egyik lakójának gyermeke állandóan rendetlenkedik és amikor figyelmeztette őt a házfelügyelő, a gyermek nyelvét öltötte rá. A „súlyos" vádpontot a törvényszék nem fogadta el lakásfelmondási oknak és elutasította keresetével a háztulajdonost.

— **Szélvészélhüdésben meghalt a moziban** Budapesten dr Arató József mű. egyetemi tanársegéd. Dr Arató feleségével volt moziban, hirtelen rosszul lett és szívszélhüdésben percek alatt meghalt.

— **Besurranó tolvaj ellopta összes élelmiszerjegyeit** Kávássy Miklós ny. MÁV kalauz Erzsébet-utca 71. számú lakásáról. A rendőrség megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére.

NYARALJUNK
Szováta-fürdőn
a Dr Sturza-Villában
Egészséges, kényelmes modern szobák. Hideg, meleg folyóvíz. Mérsékelt árak. — Szoba előjegyzés. Zsirossy Magda (Magda Testvér) vezetése alatt.

Árverés

Hírharang szól — dob pereg...
Figyeljetek emberek!
„Közhírré az tétetek:
Egy szív árvereztetik".

Kérdeztek mi az ára?
Hát bizony ez nagyon drága,
mert:
semmi pénzért sem eladó,
de:
igaz szóért megkapható....

Rádai Ilona.

Színház, film, szórakozás

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Szombaton délután: **Csavargóhercegː** Filléres helyárak.

Szombaton este: **Viharos szerelem.**

Vasárnap délután és este: **Viharos szerelem.**

Hétfőn este: **Boldoggá teszlek.** Filléres helyárakkal.

Pataky Kalmán a „Három a kislány"-ban

Igazi művészi élménnyel ajándékozta meg a debreceni közönséget vitéz **Jakabffy Dezső** színigazgató, amikor a **„Három a kislány"** Schubert szerepére megnyerte vendégszereplőül **Pataky Kálmánt,** aki a Schubert-dalok utólérhetetlen énekese és ez az alakítása a múlt évi magritszigeti szabadtéri játékok alkalmával ezrek csodálatát váltotta ki.

A megjelent kritikák valóban nem túloztak, hosszú idő óta nem tapasztalt forró siker, igazi ünnepi este lángjai gyúltak ki tegnap este a Csokonai Színház falai között is. **Pataky Kálmán** tüneményesen szárnyaló, lélekemelő, csodálatosan finom hangja minden enekszám után elementáris erővel felszakadó tapsorkánt robbantott ki. — De külön élmény volt bensőséges, finom megrázóan emberi és mélységesen művészi alakítása is Schubert félszeg figurájában. A nagy énekművész olyan színeszi kvalitásokat csillogtat meg ebben az alakításában, mely játékát szinte egy szintre emeli a hangja által nyujtott páratlan élménnyel.

A Pataky Kálmán ragyogó alakításához mindentekintetben méltó keretet nyujtott a vitéz Jakabffy társulat művészi teljesítménye, melyet már ismertettünk s melynek élén **Antal Ila** kristálytisztán csengő hangját, **Harasztos Irén** és **Soltész Mária** kedves, illúziókeltő leányalakját, **Márkus Lajos,** hangban, játékban egyaránt kitűnő Schobert báróját, **Lendvay Lajos** és **Katona Emmy** meghatóan kedves, üde humorral bearanyozott Tschöll-házaspár figuráit, **Szokoly Gyula** remek kabinetalakítását, **Földessy Lilla** egyéni művészettel formált énekesnőjét kell megemlítenünk. Vitéz **Jakabffy Dezső** rendezése színes, ötletes, **Fest Vidor** karnagy pompás, invenciózus dirigálása maradéktalanul érvényre juttatta a Schubert-muzsika szépségeit.

Nyiltszíni és vastapsok záporában, meleg ünneplésben volt része **Pataky Kálmánnak** debreceni vendégjátéka alkalmából és a közönség lelkes ünnepléséből kijutott a többi szereplőnek is. Az elmaradt közönség pedig őszintén sajnálhatja, hogy megfosztotta magát ennek az estének maradéktalan élményétől és most már igazán kiváncsiak vagyunk, mi lenne az a színházi program, amivel végre meg lehetne mozditani a debreceni közönséget, ha még Pataky Kálmán felléptére sem jött össze egy zsúfolt nézőtér.

Színházi iroda jelentése:

Szombaton délután filléres helyárakkal „Csavargóhercegː". Szombaton este, vasárnap délután s vasárnap este a legszellemesebb operett a „Viharos szerelem" kerül előadásra. Hétfőn este filléres propaganda előadásban „Boldoggá teszlek".

A Tolnay-esték jegyei már válthatók.

— **Pályázati hirdetmények a hivatalos lapban.** A hivatalos lap pénteki száma a következő pályázati hirdetményeket közli: A ráckevei járás Dömsöd községében egy szülésznői állásra, — a zilahi tanfelügyelői hivatalhoz egy díjnoki állásra, — a székesfőváros közkórházainál négy adjunktusi állásra. Versenytárgyalási hirdetmény Szilvásvárad község villamosenergia ellátására

Csalt és sikkasztott a józsai működvelő czermester csakhogy színpadot szerelhessen fel

Pénteken a debreceni törvényszék dr Tóth Géza tanácsa elé került Janka Béla 20 éves józsai fiatalember, aki ellen az ügyészség okiratHamisítások, csalások és sikkasztások miatt emelt vádat, Jankát letartóztatták és a fogházból kísérték a tárgyalóterembe.

Janka egyik ottani egyesületnek volt igen tevékeny tagja. Olyan ezermesterféle, aki mindenhez értett egy kicsit. Nagy benne az érvényesülni akarás, színész is akart lenni, Működvelőgárdát toborzott össze és színdarabokat adtak elő nagy sikerrel. Ő volt a rendező és díszletfestő egy személyben, ő játszotta a „Vén gazember" cimszerepét. Ez a mozgalmas élet vitte a bűn útjára. **Bejött Debrecenbe, hogy ilt megszerezze a színpad felszereléséhez szükséges anyagokat, világító berendezést, szőnyeget, díszletfalakhoz a vásznakat, stb.** Egyik helyről kapott 50 pengőt, de elvásárolt közel 500 pengőt. Pénze nem volt és így a józsai református lelkész nevében vásárolt a Meteor csillárgyár debreceni lerakatánál, a Méliusz könyvkereskedésben, az Erdélyi és Haas szőnyegáruháztól. Használta Józsa pecsétjét, leveleket irt a lelkész nevében, Gyüjtőivet is csináltatott és a Vöröskereszt javára gyüjtött a faluban.

A tárgyaláson beismerő vallomást tett Janka Béla és azzal védekezett, hogy nem a saját használa, hanem az ifjúság működvelők részére vásárolt és mindent felhasznált a színpad felszerelésénél. A villanyt is maga szerelte fel és díszleteket csinált.

A vádlott vedője kérte a bíróságot, hogy rendelje el a vádlott elmeállapotának megvizsgálását, mert nem tekinthető teljesen beszámithatónak. Elmemegfigyelés alatt már volt is és legutóbb az orosz arcvonalon, ahol katona volt, megsérült a fején és azóta vannak zavarai.

A bíróság a védő kérését teljesiti, ha nyolc napon belül megfelelő bizonyitékokat ad a sérüléssel kapcsolatban. A tárgyalást elnapolták.

Tekintetes Szerkesztőség

Tiszteletteljesen kérek bocsánatot, hogy ismétlésekbe bocsátkozva — újra megzörgetem a tekintetes Szerkesztőség ablakát, — de több, mint 15 éve tapasztalom, hogy a »Debreczen« mindenkor sikraszállott a közjó érdekében.

A kedves »Debreczen«-em mult napi számában olvastam az igen tisztelt »Külsőségi tyúkok« irását, én, aki itt lakom a külsőségi tyúkok között, bár sirom felé ballagok, mégis jó visszagondolni a múltra és szerettem volna egy kis saját tapasztalatot replikázni a külsőségi tyúkoknak, azonban nagy esőcseppek verik ablakom, a hangulatom lélekölő, ezért térjünk csak át a szomorubb tárgyamra.

Pár héttel ezelőtt bátorkodtam feltárni a Hétvezér és közeli uccák siralmas állapotát, de akkor a 2—3 napig tartó szél s vélettenségből esőmentes 2—3 napos idő, szinte rácáfolt állitásaimra s a viz — melyet hosszú hetekig még a járdákon is fujdogált a szél, — a föld szine alá bújt — no nem nagyon mélyre, csak úgy 5—6 centire.

Akkori szerény soraimnak meg is volt az eredménye. Hoztak 7, azaz hét szekér pernyét, azt is az ucca hosszának a közepére egy kátyubá, ami által ez a kátyú eltünt, de a többi mai napig is él és puha vizes talajába meiyre engedi a szekerek kerekeit, meg a vontató jószágok lábait.

A hét szekér pernye idehordásakor, a szem- és fültanuktól hallottam a fuvarosok nem éppen Isten dicséretére szolgáló káromkodásairól, pedig egyedül maguk a fuvarosok voltak a hibásak, miért nem kezdték a Hétvezér ucca Diószegi út felőli végén a pernyehordást, tovább-tovább haladva, már az 5—6 ik szekér vigan, könnyedén tehetett volna meg nem becsülhető jót a köznek.

Április 29-én delutántól egész 30-ára virradó éjszaka s ma 30-án délutánig, sőt valószinű tovább is, hol zubogva, hol lassabban, de rendithetetlenül esik és talán ismét reggelig fog esni.

Hatványozva visszaállitotta az előbbi irásom előtti hosszú heteket.

Alázatos kérésem, most tessenek kifáradni, de ne autóval, vagy lóvontatta kocsival, mert helyenként ugy bele tetszenek a járművel együtt ragadni a sárés viztengerbe, hogy még az Erdélyben divatos bivalyfogatok sem lesznek képesek kihúzni — hanem méltóztassanak angol telivérekkel, melyek egy-egy sarkantyúnyomásra 5—6 méteres kátyukat könnyedén ugranak át és akkor méltóztatnak meggyőződni, hogy e sorok irója valót ir és öreg szivével csak jót szeretne irásával tenni — önzetlenül — az itteni szegény, de becsületes embereknek.

Tekintetes Szerkesztőség!

Valósággal vérzik a szivem, lelkem a tájdalomtól zokog, ha ballagásaim közben egy-egy udvarra benézek s látom, hogy ismét hány és hány szegény embernek döntötte dugába az idén is minden reményét a sok eddig felásatlan, viz alatt álló kertje. Hány retteg, hogy mikor dől össze a háza?

Bár a jóságos Isten adná, hogy városunk köztiszteletben álló, nemes lelkű Polgármestere, Őméltósága látná az itteni állapotokat — bizony mondom, azonnal intézkedne, hiszen köztudomású, hogy Őméltósága előtt minden rábízott polgár egyforma ember s az itteni helyzet gyorsütemű javitásáért bennünk — szegény emberekben — a hála soha ki nem alvó lángját gyujtaná meg.

Ezekkel bátorkodom ismét a tekintetes Szerkesztőségnél alkalmatlankodni, adja a jó Isten, hogy sokkal több legyen az eredménye.

Őszinte tisztelője
Berényi Béla
Biró u. 2-b, sz. alatti lakos.

— **Kinevezés.** A m. kir. dohányjövedéki központi igazgató Halász József okleveles gazdát, debreceni lakost m. kir. dohányjövedéki gazdasági gyakornokká kinevezte.

— **Májusban 347.000 pár tipusecipő kerül forgalomba.** Ebből több mint 120.000 pár férficipő, 36.000 fiúcipő, 48.000 női cipő, 35.000 leánykacipő, a többi gyermekcipő és bakancs. A cipők zöld utalványra vásárolhatók.

— **Szeged—Szabadka ikerszinház.** Érdekes terv merült fel a szeged—szabadkai színházi problémák megoldására. A két város vezetősége között tárgyalások folynak közös színikerület létesítésére. Ezek szerint a mindenkori szegedi színházigazgató társulata játszana a szabadkai színházban is. Szeged negyvenezer, Szabadka húszezerpengős támogatást helyezne kilátásba. A terv konkretizálása esetén természetesen Kardoss Géza igazgatónak a mai 30—32 tagú szintársulatot át kellene szerveznie. Nyolcvanfőnyi művészletszámmal a főszezonban is mindkét helyen elsőrendű előadásokat lehetne tartani, olyként, hogy az operett és prózai együttes váltaná egymást.

— **Tizenegy liter libazsir sorsa.** Stern Lajosné tyúkodi lakos attól fél, hogy házkutatást tartanak házánál s ezért összegyüjtött libazsirját — 11 litert — egy nagy befőttesüvegbe öntötte és a konyhában levő kemence kéményébe helyezte. A cselédleánnyal azonban nem közölte, hogy a kéményben libazsir van elrejtve s igy történt, hogy amikor kenyérsütésre került a sor, a cseléd jó nagy tüzet rakott a kemencébe. Ez lett a libazsir veszte. A nagy melegben a zsir megolvadt, az üveg szétpattant és a 11 liter libazsir elfolyt. Stern Lajosnénak is csak később jutott eszébe, hogy a libazsirja a kéményben van, akkor már késő volt. Stern Lajosné ellen a közellátás érdekeit veszélyeztető vétség miatt eljárás indult.

GYÁSZROVAT

Tanos Lajos müvirággyáros **61 éves** korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a Köztemető diszravatalozó terméből. Lakás: Hajnal u. városi bérház. Dankó temetkezés.

Kiss Eszter 68 évében elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz a Köztemető 2 B) ravatalozójából. Lakás Cecillia ucca 7. — Temetését: **Bartha** vállalata végzi.

Lengyel Lajos péksegéd 30 évében elhunyt. Temetése vasárnap délután négy órakor lesz a Köztemető 3 ravatalozójából. Lakás: Apaffi ucca 28. Temetését: **Bartha** vállalata végzi.

Köszönetnyilvánítás. Istenben boldogult feleségem, édesanyám, illetve anyósomnak az elhunytával megnyilvánult részvétért, a ravatalára küldött koszorúkért, valamint a MÁV Egyetértés Dal körnek a temetésen való közreműködéséért ezúton mondunk hálás köszönetet. **Keresztessy Kálmán és családja,** Rákóczi ucca 5.

Köszönetnyilvánítás. Szeretett férjem édesapánk, gyermekem s testvérünknek polgár Nagy Ferencnek a temetésen megnyilvánult nagy részvétért, a ravatalra küldött koszorúkért ezúton mondunk hálás köszönetet. **A gyászoló család.** Agárdi ucca 19. szám.

A marhahús árát ismét megállapitották

A mai naptól kezdve Debrecenben a marhahús árát a hatóság a következőképpen állapitotta meg:

A marhahús egységes ára 2.70 pengő. Elsőrendű marhahús hátulja 2.88 P, I. r. eleje 2.52 P. Másodrendű hátulja 2.68 P, eleje 2.32 P. Tisztitott vesepecsenye 4.04 P. Csontnélküli hús 3.32 P, máj 1.80 P, szív, vese 1.50 P, velő 2 P, tüdő, pacal, orr, tőgy 0.80 P, fehér csont 1.10 P, vörös csont 10 fillér kilónkint.

Megoldódott a kútbadobált sertések rejtélye

Debrecenben az utóbbi napokban hire terjedt, hogy a Kishegyesi-út környékén több kútban bedobált sertések oszlásnak indult tetemét találták meg. Az igy felvetődött hirhez különböző fantasztikus kombinációkat fűztek.

Az esettel kapcsolatban valóban történt bejelentés a debreceni műszaki ügyosztályhoz, melyben egy kútfúrómester előadta, hogy a Bellegelő 458. szám alatt a Klein Sámuel téglagyár telepén kútfisztitási munkákat kellett volna végrehajtania. Ahogy a kútakat **megvizsgálta, azok mélyén tömegesen talált sertéshullákat.** A műszaki ügyosztály elrendelte az ügyben a vizsgálatot, melynek során megállapitást nyert, hogy a telepen nyolc kút van, melyek közül egyet ivásra, heiet pedig téglavetésre használtak. A nem ivásra használt kútak közül négyben döglött sertések voltak bedobálva, hogy hány darab, azt nem lehetett megállapitani, mert az egyik kútban felülről már csak csontjai és foszlányai voltak láthatók az állatoknak, a másikban viszont szinte sértetlen állapotban találták azokat. Zsarmaniczky József kondás, akit a műszaki ügyosztály kihallgatott az ügyben, előadta, hogy a téglagyáros fiának, Klein Imrének tulajdonát képező **kb. 250 sertést tartottak a telep udvarán levő hizlalójukban. A mult év júniusában sertésvészben mintegy 40—50 darab sertés elhullott s azoknak tetemét Klein Imre utasitására bedobták a kútakba.** A sertések egyébként szabályszerűen be voltak jelentve a közélelmezési hivatalnál. A vizsgálat során átvették az ügy aktáit, miután a kútban talált sertések rejtélye megoldódott, a tiszti főorvosi hivatalhoz, mely abból a szempontból vizsgálja meg, hogy nem-e történt közegészségügyi kihágás.

— **Ha a gyomrát túlterhelte és ennek következtében émelygést és hányingert érez,** igyék minél előbb egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserüvizet, mert ez az egész tápcsatornát gyorsan és alaposan kitisztitja és csakhamar kellemes közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát!

Villamos menetrend

érvényes május 4-től

MÁV pályaudvar—nagyerdei vonalon :

1. Azon idő alatt, amikor az összes kocsik az egyetemi klinikák felé, a Vilmos császár körúton át közlekednek.

a) A MÁV pályaudvartól reggel indul 4.16 órakor, 4.35,, 5.25, 6, 6.10, 6.20, 6.30 s ettől az időől kezdve 5 perces időközökben követik a kocsik egymást, este 21.15 óráig. A később közlekedő kocsik indulási ideje a MÁV pályaudvartól: 21.25, 21.35, 21.45, 21.55, 22.05, 22.20, 22.40, 23.05, és 23.30 órakor

b) Egyetemi központi épülettől indul reggel 4.36, 4.54, 5.47,, 6.20, 6.31, 6.43, 6.53, s ettől az időtől kezdve 5 perces időközökben követik a kocsik egymást 21.38 óráig. A később közlekedő kocsik indulási ideje az egyetemi központi épülettől: 21.47, 21.57, 22.07, 22.17, 22.27 22.42, 23.02, 23.27 és 23.52 órakor.

2. Azon idő alatt, amikor az „1" irányt jelző számmal ellátott kocsik a városi uszoda és az egyetemi klinikák érintésével a Vilmos császár körúton át, a „2" irányt jelző számmal ellátott kocsik pedig csak a városi uszodáig közlekednek.

a) A MÁV pályaudvartól 4.16 órakor, 4.35, 5.25, 6.09, 6.18 órakor induló kocsik a Vilmos császár körúton át közlekednek. Ettől az időtől kezdve 22.05 óráig 10 perces időközökben követik a kocsik egymást a városi uszoda érintésével az egyetemi klinikák és egyetemi központi épület felé. Ezen a vonalon később közlekedő kocsik indulási ideje a MÁV pályaudvartól: 22.20, 22.40, 23.05 és 23.30 órakor.

b) Egyetemi központi épülettől indul reggel 4.36 órakor, 4.54, 5.47, 6.23, 6.32, 6.41 s ettől az időtől kezdve 9 perces időközökben követik a kocsik egymást 21.33 óráig. A később közlekedő kocsik indulási ideje az egyetemi központi épülettől : 21.45, 21.57, 22.07, 22.17, 22.27, 22.42, 23.02, 23.27 és 23.52 órakor.

c) A MÁV pályaudvartól 6.23 órakor induló villamos kocsik csak a városi uszodáig közlekednek. Ettől az időtől kezdve 21.15 percig 5 perces időközökben követik a kocsik egymást a városi uszodához.

Hatvan uccai vonalon :

1. A Bika szállodától indul: 6 órakor s ettől az időtől kezdve 21.10 óráig 12 perces időközökben követik a kocsik egymást. A később közlekedő kocsik indulási ideje : 21.28, 21.36, 21.54 óra.

2. A Baromvásártérről indul: 6.16 órakor s ettől az időtől kezdve 12 perces időközökben követik a kocsik egymást 21.22 óráig. A később közlekedő kocsik indulási ideje 21.40, 21.48, 22.06 óra.

Kossuth uccai vonalon :

1. A városházától indul reggel 6.03 órakor s ettől az időtől kezdve egész nap 10 perces időközökben követik a kocsik egymást 20.53 óráig. A későbbi kocsik indulási ideje: 21.11, 21.28, 21.46, és 21.58 órakor.

2. A vámháztól indul reggel 6.18 órakor s ettől az időtől kezdve 10 perces időközökben követik a kocsik egymást 21.08 percig. A későbbi kocsik indulási ideje: 21.25, 21.43, 22.03 és 22.13 óra.

Csapó ucca, tüzérlaktanya, köztemetői vonalon :

1. A Csapó ucca sarkától indul reggel 6 órakor s ettől az időtől kezdve 8 perces időközökben követik a kocsik egymást 21.28 óráig. A későbbi kocsi indul: 21.53 órakor.

2. Tüzérlaktanyától indul reggel 6.13, és ettől az időtől kezdve 8 perces időközökben követik a kocsik egymást 21.41 óráig. A későbbi kocsi indul: 22.05 óra.

Vasárnaponként 9.36 órától, hétköznapokon pedig 13.16 órától kezdve a hírdetményekben közzétett időpontig a villamoskocsik közvetlen a Köztemető főkapujáig közlekednek.

Hétköznapokon 10 órától 13 óráig a tüzérlaktanya és Köztemető közötti vonalrészen 20 perces időközökben ingakocsi közlekedik.

KÖZGAZDASÁG

Megállapították a szabadon folyósítható bankhitelek felső határát

A fővárosban 30.000, a vidéken pedig 15.000 pengőt adhatnak a bankok kérdőívek benyujtása nélkül

Jelentette már Budapestről a Magyar Vidéki Sajtótudósító, hogy a közeljövőben új szempontokat érvényesítenek a pénzintézetek a hiteligények elbírálásánál. Ez az intézkedés a spekulációs célokat szolgáló hitelek letörésére irányul és az a törekvés, hogy ezután elsősorban produktív célokra, beruházásokra, mezőgazdasági és ipari termelésre, valamint a helyes áruelosztás és a szükséges nyersanyag, félkész- és készáru szükségleteire jusson pénz.

A Nemzeti Bank máris közölte a pénzintézetekkel a hiteligények elbírálásának új irányelveit, amelyek értelmében a pénzintézetek a jövőben is szigorúan felülvizsgálják a hiteligény jogcímét és kizárják a spekulatív célokat szolgáló hitelanyagot. Spekulatív hitelek közé tartoznak mindazon hitelek, amelyek indokolatlan áruhalmozásra, spekulációs ingatlanvásárlásra és egyéb olyan célokra használtatnának fel, amelyek a háborús gazdálkodással, vagy kizáróan mezőgazdasági, vagy ipari termelést elősegítő célokkal, vagy a szükséges anyagbeszerzésekkel nincsenek kapcsolatban. A hitelcélok vizsgálatánál további másik két szempont a fontosság és a sürgősség kérdése. Hiteligényeket változatlanul azok a pénzintézetek bírálják felül, amelyekhez a hiteligénylések befutottak és így a bankcenzúra továbbra is minden pénzintézet belső ügye marad. Az új hiteleket igénylőknek azonban kérdőíveket kell kitölteniök, amelyek a hitelt kérő tárgyi és személyi adatait tartalmazzák. Hír szerint az új rendelkezések alapján a kérdőívek benyujtása nélkül folyósítható hitelek felső határa a fővárosban 30.000, a vidéken pedig 15.000 pengő lesz. Természetesen e határokon belül is felülvizsgálatra kerül, hogy a pénzintézetek által az eddigi irányelvek szem előtt tartásával folyósítandó hitelek valóban produktív célokat szolgálnak-e.

Mi ujság a budapesti élelmiszer nagyvásártelepen

A Magyar Vidéki Sajtótudósító fővárosi jelentése szerint 1942 április 21-től 30-ig az élő és vágott baromfi, valamint a tojáspiacon továbbra is változatlanul a megállapított legmagasabb árak voltak érvényben. A zöldség- és főzelékfélék piacán a szabadföldi paraj, a hónapos retek és a fejes saláta ára 10, az újtermésű kalarábé ára 20, a szabadföldi sóska ára pedig 50 fillérrel csökkent. E héten megjelent, mint ujdonság, a karfiol 4—6 pengő, a főzőtök 8 pengő, a vajbab 5 pengős kilogrammonkinti kezdő áron. A gyümölcspiacon a nemes fajtájú alma ára 10, a külföldi gesztenye és a vörösbelü narancs ára 20 fillérrel emelkedett, viszont a sárgabelü narancs ára 10 fillérrel csökkent kilónkint.

SPORT

Kelet válogatott csapata ma délben utazik el Debrecenből Miskolcra vitéz Papp János szövetségi kapitány és Baranyi Illés szövetségi megbizott vezetésével. A játékosok valamennyien vállalják a játékot, úgy hogy a kísérőkön kívül szombaton Márki, Keskeny, Papp, Kabai, Zilahy, Mester, Kert, Fábián II., Berecz, Szabó, Csancsinov, Sidlik és Lovász utaznak el. Nehéz dolguk lesz a keletieknek a DiMÁVAG és SalBTC legjobb játékosaiból összeállított Észak ellen, úgy, hogy már döntetlen is értékes eredménynek számít.

A DVSC erős csapattal utazik Aknaszlatinára, a Markos csapata elleni pályaavató mérkőzésre. Valószínüleg Kórody — Oláh, B. Nagy — Zsidik vagy Erdei I., Gere, Orosz — Szilárd, Kálmán, Szilágyi, Serfőző, Kristóf összeállításban játszik a DVSC az ABTC ellen.

Teleki Pál, a Bocskay volt középcsatára végleg visszavonult a futballtól és a jövőben, mint a DiMÁVAG intézője sem müködik.

A magyar válogatott csapat tagjai tervszerü munkával készülnek az edzőtáborban a vasárnapi mérkőzésre. A csapat minden tagja rendbejött, Gyetvai és Bodola is teljesen kiheverte sérülését. A válogatott mérkőzésre negyvenezer fönyi közönségre és — magyar győzelemre számítanak.

Nagy érdeklődéssel néz Debrecen sporttársadalma Wéber Lajos edzői működése elé. A kitünő edző, aki nagy sikerrel müködött úgy a Szeged csapatánál, mint Szolnokon, az I., II. és ifjúsági csapat edzését is átveszi.

—*—

Debreceni tornászok Budapesten. Vasárnap Budapesten nagyszabású tornászversenyek lesznek, amelyeken Debrecen legjobb tornászai közül is sokan indulnak. A főiskolai egyéni és csapat bajnokságokon a DEAC Balla Béla, Cseke Elemér, Vermes László, Varga Lajos, Tolvaj László, Hirípi Endre versenyzőit indítja. Schmidt Gyula tanár, müvezető vezetésével indulnak a fiuk. — Az ifjúsági országos női csaptbajnokságon a DEAC Csapó Magda, Huczmann Irma, Kiss Éva, Szitha Ibolya, Afonyi Éva, Oláh Katalin csapattal indul. Az egyéni bajnokságban Kiss Éva, Szitha Ibolya és Oláh Katalin veszik fel a versenyt az ország legjobb ifjúsági hölgytornászaival. A leányokat Tankovits Katalin tanárnő kiséri.

Kettős ifi bajnoki mérkőzés lesz a Nyilastelepi pályán vasárnap. Két órakor az Egyetértés—DAC, négy órakor a Törekvés—DTE csapatai mérköznek. A Nyilastelepi Törekvés ifi játékosai 3 órára jelenjenek meg.

A Magyar Országos Tornaszövetség, folyó hó harmadikán, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel rendezi meg a BTC tornacsarnokában az orsz. ifjúsági csapat- és egyéni női bajnokságokat. Debrecenből a DEAC hölgycsapata 2 évi versenyszünet után ismét résztvesz a fentemlített versenyen. Nagy veszteséget jelentett a DEAC köztiszteletbe álló tornatanárnőjének dr Balogh Sándornénak s Hajdú Gyula sokszoros magyar válogatottnak, Debrecen kitünő tornászának az egyesületi szakosztályvezetés szempontjából való elvesztése. Hajdú Gyula tudvalevően a diósgyőri női- és férfi tornászok vezetője lett; és ezért volt kénytelen megválni egyesületétől. Pár hónapja azonban szabadságon van idehaza, hogy tanulmányait befejezze, ez idő alatt ismét egyesitette a már-már teljesen feloszlott csapatot és rendszeres tréningeket szervezett meg, hogy az ifjú hölgytornászok e pár hónap alatt is fejleszthessék tudásukat. A versenyzők ma ese indulnak útnak: Tankovics Katalin tornatanárnő és Hajdú Gyula vezetők élén.

—+—

Megváltozott a vasárnapi amatőr labdarugómérkőzések színhelye. Mindhárom amatőr bajnoki mérkőzést a Stadion helyett az egyetemi sporttelepen rendezik meg. Félegy órakor játszik a D Húsos az NyVSC-vel, félhárom órakor a DEAC a Bihari Turullal és fél 5 órakor a DTE a DMTE csapatával. A Nyilastelepen lesz két ifjúsági bajnoki mérkőzés a DEAC ifj. —Egyetértés és DTE—Nyilastelep.

—*—

Felkérem a DMTE I. csapat játékosait, hogy ne a Stadionban, hanem a DEAC pályán jelenjenek meg 4 órára, pontosan: Elischer, Tóth I Nyitrai, Barcza, Erdei, Reichl, Kiss, Illés, Török Bartha, Herczeg, Nagy, Kozma, Tóth II. A DMTE ifjúsági játékosai a DTE pályán fél 2 órára jelenjenek meg pontosan a DVSC ifj. elleni mérkőzésre. Intéző.

Felhivom a Villanygyár ifjúsági összes játékosait, vasárnap délután fél 3 órára a nyilastelepi pályán, a Törekvés elleni bajnoki mérkőzésen pontosan jelenjenek meg.

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁST nyer férfi

Malomszakmában jártas tisztviselőt, vagy tisztviselőnőt azonnal felvesz Felsőtiszai Műmalom, Balmazújváros. 433

Önállóan dolgozó épületbádogossegédeket felveszek. Szücs András, Csillag-u. 28. 542

Parádéskocsist bentkosztra jó bizonyitvánnyal felveszek. — Honvédtemető-u. 6. 596 vv.

Szerelősegédet állandó munkára keresek. Gyenes, Szent Anna-u. 8. 687

Kifutófiúkat felveszek. Hírlapiroda, Teleki 94. 671

Fiatal borbélysegédet állandóra, vagy kisegítőnek magas fizetéssel felveszek. Rácz, Budai Ézsaiás 44. 696

Műszaki tanulónak ügyes fiút középiskolai végzettséggel jó családból felveszünk. Műszaki társaság, Hunyadi tizenhét. 655

Keresünk olyan munkatársakat, akik résztvennének gyermekvédelemmel kapcsolatos új szociális akciónkban és annak részére tagokat gyüjtenének. Munkájukért nagy tiszteletdíjat nyujtunk, csakis őskeresztények jelentkezzenek, akik vallásukat okmányokkal igazolni tudják. A jelentkezők címüket adják be a kiadóba „Gyermekvédelem" jeligére. 345

RRikkancsokat magas fizetés és juttatásokkal felveszek. Hírlapiroda, Teleki-u. 94. 670

Kovácssegéd azonnalra felvételtik ellátással Kabára. Értekezni Csapóutca 39. Csordásnál. 691

Italmérésben gyakorlott kiszolgáló fiatalembert felvesz Habina söntés. 642

ALKALMAZÁST nyer nő

Trafikba komoly árusitót kaucióval felveszek. Batthyány-u. 6. 573

Pénztáros kisasszonyt felveszek. Hírlapiroda, Teleki-u. 94. 669

Kézbesitő asszonyokat felveszek. Hírlapiroda, Teleki-u. 94. 672

Kifutóleány fehérneművarrodába felvételtik. — Aszmann, Piac 27. 637

Jó családból tanulóleányt felveszek. Juhász rövidáru üzlet, Csapó-u. 26. 701

Manikürben perfekt hölgyfodrász segédet azonnali belépésre keresek. Róth, Hatvan-u. 703

Egy hölgyfodrászleányt felvesz Zsuffa László, Kassa-út 4. 710

Nyulászathoz ügyes rendes bejárónőt felveszek. „Gabi" angoratenyészet, Piac-u. 56. 711

ALKALMAZÁST keres nő

Rendes izr. kisleány gyermekhez háztartásban segédkezne. Zsák-u. 3. Rosenthalné. 657

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Bejárónőt felveszek — azonnal hétről tizenegy óráig. Eötvös-u. 48. 667

Bejárónőt vagy mindenes bentlakót felveszek. Gyenes, Szent Anna-u. 8. 688

Jól főző mindenest jó bizonyitvánnyal felveszek. Miklós-u. 37. 684

Tisztességes mindenesleányt azonnal felveszek. Jelentkezni lehet reggel 8—9 közötti Csemete-u. 11. 680

Bejárónőt délelőttre felfogadok. Simonffy-u. 43. 668

Megbizható, főzni tudó mindenest hosszú bizonyitványokkal azonnali belépésre keresek. Elek Etelka, ha nincs állásban, jelentkezzen. — Arany János-utca 4. Földszint. 702

Kéttagú családhoz mindenes szakácsnő jó bizonyitvánnyal felvételtik. Werbőczy-u. 2. II. 3 700

Bejáró takaritónő délelőttre felvételtik. Piac-utca 67. 699

Mindenes főzőnő jó bizonyitvánnyal magas fizetéssel azonnalra is felvételtik. Jelentkezni Reichnál, Jókai 6. 697

Egy fiatal mindenes bejáróleány felvételtik. Simonffy 2/b. Étkezde. 694

Egy mindenes bejárónő egész napra felvételtik. Árpád-tér 20. 693

Bejárónő felvételtik. — Szent Anna-u. 23. 1. ajtó. 641

AJÁNLAT

Kerékpárt, varrógépet, gramofont, szakszerüen javit, Roboz és Hammer, Piac 8. 329 7. 12.

A szombat esténkint ½9 óra után feladott apróhírdetések

következő napi megjelenését nyomdatechnikai okokból nem tudja biztosítani a

DEBRECZEN
Kiadóhivatala

Szappannak való zsírt szappanra becserél Pál János szappanosmester, Kölcsei 8. 544 5. 15

Cipőztasson, vizsgáltasson Kissel, Kígyó-u 5. Telefonhívó 19-77 MEGA borozó. 86 11. 15

Zsávoj egyenruháját készíttesse bizalommal Tegdesnél, Kálvin-tér 19 Püspöki palota. 1093 5. 4

Sírkövek műkőből és természetből, gyümölcsösök részére mészsalak kapható a Debreceni Műkőgyár Rrt.-nál, Fürdő-utca 2. 1219 vv.

Fügefa. Elveti a ruhagondját. Ha vesz egy pár fügefát! Szépet és gyökerest. Két vagy három évest. Ez már most is kapható Hatvan utca 24. első ajtó. 313

Órajavítás, ócska órát veszek, eladok. Schiffmann, Vendég-u. 7. Kisállomásnál. 1942 11. 3

Erős fűzött kartondoboz 4 kg űrtartalommal bármilyen mennyiségben kapható. Cím a kiadóban. 1882

Bergonyi fodrász új telefonszáma 39-51, Szoboszlói-út 4. 452 7. 29

Varrógépet veszek, eladok, cserélek, kölcsönzök. Javítások jótállással. Hívásra jövök. — Eisenberger, Csapó 101. 468 7. 29

Csipkefüggönyöket, valódi klöpli-anyagokat, 150—300 szélesben, — csipkeanyagokat. Rothermere-utca 36. Keresztépület. 466 7. 28

Cipőztasson Csala cipőző vállalattal. Lakásvizsgálatok felelősséggel. RRákóczi-utca 9 Telefon: 14-27. 437 7. 4

Angoraszőrt, fonásra alkalmatlant és gubancot minden mennyiségben vesz, kártolást vállal Kalapipar, Széchenyi-u. 7. 091 6. 30

Nagyothallás és fülzúgásról prospektust küld Németi Mór, Nagyvárad, Beresényi Miklós 7 138+

Gombárusítás. Sokféle női gombot árusítok 2 fillértől kicsinyben is, míg a raktár tart. Érdemes megnézni. Bíró Béla, Simonffy-u. 7. 640

Legolcsóbban fest, tisztít, Weisz, Arany János ucca 29. sz. 1941 vv

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, brillánst magas áron vesz Pollák Endre ékszerész Hatvan 2. 1185 7. 1

Amerikai szőlőkénporozó gépet keresek megvételre. Ajánlatot a kiadóhivatal pénztárába kérem leadni.

3000 drb téglát, 1500 drb használt nagy cserepet keresek azonnali megvételre. Címet kérem a pénztárnál leadni. 492 vv.

Veszek minden mennyiségben szárított citromhéjat és narancshéjat. Citromhéj 70 fillér, narancshéj 1 pengő kg-ként. Böszörményi-út 5/c. 584

ÉLELMISZER, ITAL

Frissen érkezett fajalmák egész nap olcsón kaphatók. Üres ládák eladók. Széchenyi 22. 1204 6. 4

Alma, frissen érkezett és almalekvár kapható Hatvan-u. 41. 597 5. 11

Jó házikoszt kapható. Kálvin-tér 5. I. em. jobbra. 701

Tejet minden mennyiségben veszek fermelőtől. Kiss testvérek, Deák Ferenc-utca 14—16. 553

OKTATÁS

Simai gyors- és gépíróiskolában állandóan beiratkozhat. Piac 73. Államvizsga. 1019 5. 15

HANGSZER

Teljesen új tangóharmonika eladó. Cím a kiadóban. 646

Tangóharmonikát nála mvásárol, díjmentesen tanítom. Zongora, kereszthúros és Tanczer mesterhegedű eladó. — Tanczher, Batthyány 1. 695

BÚTOR

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák, konyha berendezések Salamon bútorüzletében, Hunyadi 2. 1106 5. 4

Minek a fényes kirakat, mikor olcsóbban vásárolhat udvari bútorüzletemben Piac 71. 1099 7. 3

Modern háló, ebédlő konyhaberendezés — kombinált szoba eladó. Kossuth 51. 1356 7. 11

Rekamé, fotell, párnázott szék, háló, henceser, konyhaberendezés eladó Hatvan 27. 1119 7. 15

Ebédlő, háló, zongora, konyhabútor eladó. Megbeszélés 10—11, 4—5 között, Bika bérház I. e. 1. ajtó. 640 vv.

Bútorok és különféle háztartási felszerelések eladók, Magoss György-tér 20. 568

SZALACSY RÁCZ IMRE

BARNA KENYÉR

— Regény —

(23.)

— Hozzék még egyet, de az rum legyék!

— Rum? — nézett ijedten Bagoly-zsidó, — de az jóval drágább, szomszéd! — kapta fel az üveget.

— Az árával nem kell törődni, én fizetem!

— Csak úgy mondom, — emelte ki az egyik rejtett fiókból a rumos üveget, megsimogatta, majd meglobogatta Szabó Esvány előtt:

— Ide nézzen, szomszéd, ez a legfinomabb! — Tengerentúlról jött, de olyan szaga van, mint a mannának!

— Jó, jó csak töltse már!

— Csak azért mondom, — hajtogatta a fejét Bagoly.

Szabó el se vette a szájától az üveget, míg egy csepp is volt benne, majd nagyot hergett, megkönnyebbülve a torkát és akaratlanul is elismerte a csodaital értékét:

— Ez igen, ez kellene a szegény embernek, hogy jól tudjon dolgozni tőle! . . .

— No, persze, a szegény embernek azonban csak ünnepen jut az ilyen italra! . . .

Szabó a Bagoly mosolygó szemét kereste, mert hirtelen gondolata támadt, melyet a szemébe akart mondani a zsidó boltosnak: hiába, a Bagoly szeme olyan villogású volt a félvilágítású mocskos kis boltban, hogy abba Szabó nem tekinthetett.

— Hallja, ivott már valaha ebből az italból maga is? — szegezte Szabó a váratlan kérdést Bagolynak.

— Én? — ijedt meg akaratlanul is Bagoly, de aztán ismét mosolygott: — Ugyan, szomszéd, nekem nem szabad inni!

— Nem szabad? — csodálkozott Szabó, — aztán miért nem?

— Egy az, hogy tiltja a vallásunk, más az, hogy belső bajom van!

— Úgy, hát persze! Aztán megállja, amikor egész nap itt van az üvegek, hordók között, hogy egy kanálnyit se iszik!

— No, hallja, mi lenne, ha a portékát én innám, enném meg, akkor miből élne a család! . . .

— Ez igaz, ez már igaz, — nyult a zacskó után Szabó és kikotorta a százast.

— Százas, — villant nagyot a Bagoly szeme, — nagy pénz, szomszéd, nem igen tudom felváltani! . . .

— Csak nézzen utána, lesz ott bizonyosan!

— Az ilyen nagy pénznek foga van, szomszéd! — gombolta ki a kabátját Bagoly és egy ugyanolyan mocskos zacskót halászott elő a kebeléből, mint az előbb Szabó és elsőnek a százast dugta el, majd kiolvasta a visszajáró összeget. Szabó kétszer is utána számolta a temérdek pénzt, zacskóba tette és úgy mondta:

— Annyi e' Bécsbe is, téns úr!

— Ha én egyszer megszámolom, arra mérget vehet az adóhivatal is! Ne töltsek a köményesből egy porciót, Szabó szomszéd? — fogta a harmadik üveget Bagoly.

— Csak hagyja, — ugrált titkon a Szabó szíve, hogy ilyen simán ment a pénzváltás.

Az eső még egyre csepergett. Nyulós, ködös volt az este, de Szabó Esványt nagyon melegítette a megivott két deci és a szíve fölött lapuló tízesek, húszasok, s a csörgő ezüst koronák.

— Ésszel kell élni, — emelte meg a kapját az ucca sarkán álló kőkereszt előtt és jó lelkiismerettel indult a faluszéli viskója felé.

Tamasi János háza előtt ment el, ahol nagy világosság szüródött ki az uccára. Szabó Esvány Rengő Balázsra gondolt és nem állhatta meg, hogy a véleményét ne nyilvánítsa csak úgy magánosan is:

— Nyálas kölyke, a csirke többet akar tudni a kakasnál! — mocorgott, csendesen röhögött magában, aztán ment hazafelé, míg bent asztalnál ült Tamasi János és csendesen vacsorázott az asszonnyal.

Semmi nyoma a tavaszi lábtörésnek és arcán fiatalsága jó kedve virult. Minden falat után megnézte az asszonyt, aki egykori sápadtságát mintha elvesztette volna.

— Alig vártalak haza, — mondta az asszony.

— Ha tudnád, hogy mennyire siettem, előbb azonban nem jöhettem. Jó ára van a búzának, de közben eladtam két lovat is, megadták az árát, tudod kedves, odaadtam. Négyszáz koronát adtak a kettőért, s nyomban vettem két csikót kétszázért, tisztán maradt kétszáz koronánk! . . .

— Ügyes ember vagy, — mosolygott az asszony, — de ezek a csikók bírják a dolgot? . . .

— A nehezén túlestünk már a munkának. Leszántottunk, mire kitavaszodik, ezek is megerősödnek. Miért hevertessem a pénzt az istállóban, amikor más hasznát is láthatom! Vasárnap kijön Stern, megveszi a búzát, rozsot! . . .

— János, én otthon mindig azt hallottam, hogy nem kell összel eladni a terményt, — nézett az ura szemébe az asszony.

— Azt hallottad?

— Azt én. Az én apám mindig tavasszal tárgyalt a kereskedővel! . . .

— Az bizonyos, hogy akkor drágább! — figyelt fel a jó szóra Tamasi János.

— Nagyon kell nekünk most a pénz?

(Folyt. köv.)

Egy kis színes szobabútor eladó Rákosi Jenő-u. 9. 651

KIADÓ LAKÁS
egyszobás

Szoba üresen albérletbe azonnalra idősebb magános egyénnek kiadóó. Cím kiadóban. 639

LAKÁST KERES

Harminc pengőt fizetek annak, aki a város Nagyerdő felőli részén 3 vagy 4 szobás lakáshoz juttat. Cím a kiadóban. 1911 vv.

LAKÁSCSERE

KETSZOBÁS összkomfortos, modern, Nagytemplom közelében lévő lakásomat elcserélném 3 vagy 4 szobás kerti lakással. Cím a kiadóban. 364 vv.

BÚTOROZOTT SZOBA

Szépen bútorozott szoba kiadó azonnalra férfi részére. Kígyó-u. 36. 677

Nagyerdőn Kardos-utca 13. villában különbejáratú csinosan bútorozott szoba kiadó. 461

Bútorozott szobába férfi lakótársat keresek. Hatvan-u. 24. 5. ajtó. 689

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Eladó egy ócska szürke öltöny és egy új állapotban levő fekete öltöny kis alakra. Meszena-u. 2. Keresztépület 1854 vv.

Eladók blúzok, kötött ruha, zöld posztókabát, zöld esőkabát középtermetűnek. Elektro Lux porszívógép kifogástalan állapotban. — Bethlen-u. 70. 524

41-es férficipő, fekete ruha csíkos nadrággal, gyermek tornanadrág, fehér, 2 gyermeknek tonettszék aszlallal, különböző gyermekjáték, dáliagumó eladó. Kossuth 67. 683

Kifogástalan állapotban levő röder macskabunda kéz alatt eladó. Megtekinthető Nagy József szűcsnél, Szent Anna-u. 3. 650

Jó állapotban levő szürke róka és fekete rókagallér olcsón eladó Svetits-ház II. udv. IV. 6. 690

INGÓSÁG VÉTEL

Oeska gramofonlemez kilójáért 1.20—1.40-t fizetek. Bíró, Hunyadi 22 1069 6. 25

3000 drb téglát, 1500 drb használt nagy cserepet keresek azonnali megvételre. Címet kérem a pénztárnál leadni. 492 vv.

Egylovas alacsony kocsit vételre keresünk. Vár-u. 7. Telefon 28-43. 681

INGÓSÁG ELADÁS

Nagyméretű három ajtó, három ablak tokkal eladó. Kandia 8. 666

Szívó-nyomó kút, motorhajtásra is alkalmas, teljesen jó állapotban eladó. Bezerédy-u. 20. 654

Bőrgarnitúra, nagy szalontükör, vaskályha eladó. Zugó-u. 3. Szántónál. 500

Eladó bontásból kikerült tégla, fa és ócska ajtó, ablak. Péterfia-u. 33. 698

GAZD. ESZKÖZÖK

Ekék, boronák, lókapák, alkatrészek nagy választékban — Szécsi Hatvan 61. 1905 5. 4

Egy liszta, új, csukott kenyérhordó kocsi eladó. Kőrössy Mester-u. 39. 590

GAZD. TERMÉNYEK

Gyökeres szőlővessző, bor és csemege, nagyon olcsón kapható Piac-u. 66. 619

Szőlővessző saját telepemről, elsőrendű gyökeres, csemege és borfajták már olcsón kapható. Simonffy 59. 685

Szőlővessző, elsőrendű gyökeres, különböző fajú, saját telepemről már olcsón. Barna 10. 682

ELADÓ HÁZ

ELADÓK Kétmalom-u. 9. és Péterfia-u. 10. sz. házak. Értekezni 24-23 telefonon. 1883 vv.

Eladó ház 2 szoba, konyha és mellékhelyiségek, 300 négyszögöl Vágóhíd közelében, Tengerész-utca 3. Értekezni Csillag-u. 66. 583

Főiszlviselőnek részletre szoba, előszoba lakrész tartozékaival, 4—5 helyiséggel kellemes helyen eladó. Cím a kiadóban. 661

Eladom érsemjéni házamat, mely nyolcszobás, két olyan üzlethelyiséggel, mely útforgalom miatt nyolc községet érint, ház alatt pince, melléképület, mely három helyiségből áll, sertésól, jégverem, pompakút, gyümölcsössel, nyolcszáz négyszögölön fekszik. Ára 15.000 pengő. Elhalálozás miatt sürgősen eladó. Cím: özv. Rozsályai Ferencné, Érsemjén. 554

ELADÓ FÖLD

Tanyásföld, 28 hold búzatermő eladó. Balázs, Rákosi Jenő ucca 5. 192

ELADÓ ÁLLATOK

Mangalica malacok eladók, Honvédtemető u 6. sz. 1953 v. v.

Nagytestű, fajtiszta bronzpulykatojás darabja 1 P. Saád Gyuláné államilag ellenőrzött pulykatenyészetében. Aradványpuszta, Szaboles megye. 1937

Belga, angora és húsnyúlak, anyák, bakok, süldők, fiókák olcsón eladók. Párosztatás. — Könyök-u. 10/b. 644

Szerkesztésért felelős:
PALFI JÓZSEF
Kiadásért felelős:
(IF.) SZIGETHY GYULA
igazgató
Kiadja és nyomja a
TISZÁNTÚLI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető
SZIGETHY KÁROLY